

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Οι περισσότεροι από μας φοβόμαστε τη νέκρωση του σώματος και θα επινοούσαμε το παν για να την αποφύγουμε· για τη νέκρωση όμως της ψυχής αδιαφορούμε.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ (Διατριβαί, Α, ε, 4-5)

(Οι δε πολλοί την μεν σωματικήν απονέκρουν φοβούμεθα και παντ' (αν) μηχανησάμεθα υπέρ του μη περιπεσείν τοιούτω τινί, της ψυχής δ' απονεκρουμένης ουδέν ημίν μέλει.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	129
Κωστή Μελισσαρόπουλου : Υποθήκαι.	130
Η διαρκής χαρά.	131
Οι δυνάμεις του καλού και του κακού.	131
Από τη σοφία του Βούδδα.	133
Ψήγματα χρυσού.	135
Οι ψυχικοί κραδασμοί ανυψούνται με αγνώτερη τροφή.	137
Η αγάπη.	138
Οι θείες αρετές.	139
Ο χρυσός κανόνας της ανθρωπότητας.	140
Αντωνίου Αδριανοπούλου : Εμπρός στην θάλασσα.	140
Άννας Μπέξαντ : Η ώρα του θανάτου.	141
Πλημμυρισμένος στο φως.	142
Ο άγνωστος πονεμένος συνάνθρωπός μας.	143
Ελευθερία από τα πάθη.	143
Κινέζικα γνωμικά.	144
Ιωάν. Θεοδωρακόπουλου: Ο Φάουστ του Γκαίτε.	147
Τι να φοβηθώ;	148
Βίκτωρος Ουγκώ : Παρομοιώσεις.	149
Λιποχειρία.	150
Ραμπιτράνθ Ταγκόρ : Λυρικά αφιερώματα.	151
Λόγοι σκροί.	153
Ιωάννη Βαπλή : Τα ανθρώπινα δικαιώματα.	162
Ο αρχαιοελληνικός πνευματικός πολιτισμός.	163
Γέροντα Πατριάρχης : Το έργο των κακοποιών πνευμάτων.	164
Νίκου Πατριωνέβελου : Ο Τεκτονισμός στο κατώφλι του 21ου αιώνα.	167
Το όραμα της μητέρας προσειδοποίησε.	169
Όμραμ Λίβανχάφ : Η αύρα.	172
Αημιήτριου Ιωαννίδη : Το μαγικό παλάτι.	174
Οι πέντε διαλογισμοί του Βούδδα.	175
Μιχ. Στασινόπουλου : Η αξία και η πύξη.	182
Άγγελου Τερζάκη : Το βιβλίο και ο πολιτισμός.	185
Παναρώτη Βλαχόπουλου : Η καλαχίνη.	

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 362.0702
Λιανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Συντακτική Επιτροπή: Π. Αναγνώστου, Χ. Μπάρακλης, Π. Παπασιλιώτης

Έτος 41ον, Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 1996, Τεύχος 225

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1996 - 1997
ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΗΣ,
ΛΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΑΣ
ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Υποθήκαι του προς τους μεταγενεστέρους

Καταστήσατε την Θεοδοσίαν μίαν ζώσαν δύναμιν εις την ζωήν σας.

Δώσατε το παράδειγμα διά την κατανόησιν και την ΑΓΑΠΗΝ μεταξύ σας και μεταξύ όλων των ανθρώπων, όλων των όντων.

Δύνασθε να γίνεται - εάν το θέλετε - μεγάλοι αλχημισταί, οι οποίοι θα μεταβάλλετε την άγνοιαν εις ΣΟΦΙΑΝ, το μίσος εις ενεργόν ΑΓΑΠΗΝ, την υπόνοιαν εις ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΝ, την υπερηφάνειαν και τον εγωισμόν εις ΦΙΛΙΑΝ ΚΑΙ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗΝ.

Δύνασθε να γίνεται - εάν το θέλετε - μεγάλοι κηπουροί, οι οποίοι θα καθαρίσετε το έδαφος από τα ζιζάνια και θα μεταβάλλετε τον κόσμο εις έναν κήπον ευόσμων ανθέων.

Να είσθε πολύ τρυφεροί προς τα μικρά παιδιά, τρυφερότεροι ακόμη προς όλους εκείνους οι οποίοι πλανώνται, διότι δεν έχουν την ΓΝΩΣΙΝ της ΣΟΦΙΑΣ.

Ζητείτε ενθέρμως την ΑΛΗΘΕΙΑΝ και το ΦΩΣ. Μη επιζητείτε να επιβάλλετε εις τους άλλους τας πεποιθήσεις σας. Βοηθήσατέ τους να διαμορφώσουν τας ιδιὰς των πεποιθήσεις, αρκεί να τους παρορμούν προς ευγενεστέραν ζωήν, προς το ΦΩΣ.

Δεν είναι δυνατόν να είσθε σπουδασταί της ΘΕΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ, εάν δεν είσθε ενεργητικοί εν τη υπηρεσία της ΘΕΙΑΣ ΖΩΗΣ.

Οδεύσατε εκ του σκότους προς το ΦΩΣ, εκ δυνάμεων προς ΑΝΑΤΟΛΑΣ, εκ του θανάτου προς την ΑΘΑΝΑΣΙΑΝ, εκ του μη πραγματικού προς το ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΝ. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΦΩΣ!!

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ ΕΙΣ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΠΑΝΑΓ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Η διαρκής χαρά

Ο Φραγκίσκος δεν κοιράζονταν ποτέ να λέει τα λόγια του Αποστόλου: «Ζήτε πάντοτε χαρούμενοι». Δεν ήθελε να βλέπει γύρω του μήτε θλιβένια μοίτρα, μήτε κατασκευασμένα πρόσωπα· δεν ήθελε οι αδελφοί του να είναι μελαγχολικοί ονειροπόλοι, παρά χαρούμενα παιδιά του ήλιου. Και σ' εκείνους που τον ρωτούσαν πώς μια τέτοια χαρά ήταν δυνατή, αποκρίνονταν:

**Αναβλύζει από την αγνότητα της καρδιάς κι από την ακατά-
παντή μας προσευχή!**

Μονάχα οι αμαρτίες ή αζόμα κ' η νοσηρότητα μπορούσαν να σβή-
σουν ή να θαμπώσουν το πνευματικό φως, που πρέπει να λάμπει
στις καρδιές (...)

Ως αμοιβή ο Θεός είχε χαρίσει στον Φραγκίσκο τέλεια χαρά. Υπήρχαν στιγμές, ώρες ολόκληρες, που η χαρά αυτή ανέβαινε στην ψυχή του σαν τραγούδι, τόσο που τέλος άρχιζε να ψέλνει ήσυχα τη μελωδία, που άκουγε μέσα του.

(Από το βιβλίο «Ο άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης» J. Joergensen, Μεταφρ.
Ν. Καξαντζάκη, σελ. 262)

Οι δυνάμεις του καλού και του κακού

Είναι νόμος της φύσεως και του Θεού, το καλύτερο πάντοτε να νικάει το χειρότερο.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ (Διατριβαί, Α, κθ, 19)

(Νόμος γαρ της φύσεως και του θεού ούτος το κρείσσον αεί περιγινέσθω του χείρονος)

Οι σκοτεινές δυνάμεις και πάλι θα νικηθούν, αυτή είναι η μοίρα τους. Αν μπορούσαν αυτές να νικήσουν, από χιλιάδες χρόνια θα είχε εξαφανιστεί από τη γης το ανθρώπινο γένος.

Ν. Καζαντζάκη (Από το μήνυμά του στο Μπι Μπι Σί στις 18/7/1946, προς τους διανοούμενους όλων του κόσμου, μετά το τέλος του Β' παγκόσμιου πόλεμου)

Μη λησμονής ποτέ, ότι ισχυρός εις την Φύσιν δύναται να είναι μόνον ο ενάρετος, ο ακολουθών και εφαρμόζων τους νόμους της Φύσεως. **Του κακού αι δυνάμεις συντρίβονται** προ της ακαταβλήτου ισχύος του φυσικού νόμου.

Α. Αδριανόπουλου (Υποθήκαι Βουωπτικής, Β, 11)

ΠΑΜΗΤΡΑΝΘ ΤΑΓΚΟΡ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

Το μίσος δεν καταλύεται με το μίσος. Το μίσος μόνο με την αγάπη καταλύεται. Αυτός είναι ο αιώνιος νόμος.

*

Εκείνος που του αρέσουν οι υλικές ηδονές και που οι αισθήσεις του είναι ανυπότακτες, εκείνος που είναι ακρατής στο φαγητό, σκληρός, αδρανής, ανατρέφεται από τον Μάρα (από τον δαίμονα του κακού) όπως ένα αδύνατο δέντράκι από τον άνεμο.

*

Εναντίον εκείνου που δεν ξη μονάχα για τις ηδονές και που οι αισθήσεις του είναι υποταγμένες στο λογικό, που είναι μετρημένος στο φαγητό του, γεμάτος από πίστη και εγκαρτέρηση, εναντίον εκείνου, ο Μάρα δεν μπορεί να κάμει περισσότερο απ' ό,τι ο άνεμος στον βράχο.

Εξείνος που έχασε το κακό υποφέρει σε τούτον τον κόσμο, υποφέρει και στον άλλον.

*

Εξείνος που σε κάνει να βλέπεις τα ελαττώματά σου, να τον θεωρείς σαν κάποιον που σου δίνει έναν θησαυρό. Να προσκολλάσαι στον σοφό που σε φέρει για τα σφάλματά σου. Γιατί αληθινά είναι μεγάλο καλό και όχι κακό να συναναστρέφεται έναν τέτοιον άνθρωπο.

*

Εξείνοι που κατασχευάζουν τα υδραγωγεία κατευνάζουν το νερό κατά τη θέλησή τους, ο οπλοποιός φτιάχνει τα βέλη, ο ξιλόουργος διαμορφώνει το ξύλο, ο σοφός **πλάθει τον ίδιο τον εαυτό του.**

*

Στην οργή ν' αντιτάσσεις την ηρεμία, στο κακό το καλό. Κατάκτησε τον φιλάργυρο με την γενναϊοδωρία και τον ψεύτη με την αλήθεια.

*

Δεν υπάρχει φοβιά που να καίει σαν την πλεονεξία, δεν υπάρχει χροκόδειλος που να κατατρώει όπως το μίσος.

*

Εύκολα αποκαλύπτεται το λάθος του άλλου, αλλά το λάθος το δικό μας δύσκολα το διακρίνομε. Ξεχωρίζομε τα λάθη του άλλου όπως τα άχυρα από το σιτάρι αλλά χυύβομε τα δικά μας όπως ο ξαβολιάρης αποκρύπτει μια αποτυχημένη του ενέργεια.

*

Οι περισσότεροι άνθρωποι λησμονούν πως όλοι θα πεθάνουμε μια μέρα. Για κείνους που το σιλλογίζονται ο αγώνας γαληνεύει.

ΨΗΓΜΑΤΑ ΧΡΥΣΟΥ

Στην Πάτμο, στη μονή Ιωάννου του Θεολόγου, υπάρχει μία περίφημη βιβλιοθήκη. Σ' αυτήν βρίσκεται ένα ανθολόγιο του ΙΙου αιώνα με γνωμικά φιλοσόφων, ευαγγελιστών και πατέρων της εκκλησίας. Από το ανθολόγιο αυτό μεταφέρουμε τους παρακάτω σοφούς λόγους.

Ταπεινοφροσύνη άνθρωπον ανάγει εις ουρανόν.

Νεΐλου

Το κράτιστον των αγαθών η αλήθεια.

Αγίου Βασιλείου

Ο ελεών πτωχόν δανεῖζει Θεώ.

Σολομώντα

Ευεργετών νόμιζε μιμείσθαι Θεόν.

Γρηγορίου Θεολόγου

Μέγα όπλον προσευχή, μέγας κόσμος, μεγάλη ασφάλεια.

Ι. Χρυσοστόμου

Μηδενί μηδέν οφείλετε ει μη το αγαπάν αλλήλους.

Του Νύσσης

Μόνος ο σοφός ελεύθερός τε και άρχων, και μηδέν του σώματος έχη δεσπότας.

Φίλωνα

Δεινόν πένεσθαι, χείρον δ' ευπορείν κακώς.

Γρηγορίου Θεολόγου

Το καλώς έχειν ολίγα, πολύ τιμώτερον του κακώς έχειν πολλά.

Γρηγορίου Νύσσης

Φίλοι μισήσουσιν φίλους πτωχούς, φίλοι δε πλουσίων πολλοί.

Σολομώντα

Πλούσιος προσπίθῃσιν φίλους πολλούς, ο δε πτωχός και από του υπάρχοντος φίλου λείπεται.

Σολομώντα

Φίλος πιστός σκέπη κραταιά, ο δε ευρών αυτόν εύρε θησαυρόν.

Σιράχ

Αεί μνημόνευε του Θεού και ουράνιος η διάνοια γίνεται.

Τον Κλίμακος

Όταν περι τινος αγαθού παρακαλέσης τον Θεόν και μη εισακούσῃ σοι παραντίξα, μη ολογωρίσῃς μηδέ μικροψυχήσῃς· πολλάκις γαρ προς το παρόν ου συμφέρει σοι το αίτημα.

Νεΐλου

Δημοσθένης ερωτηθείς τι άνθρωπος έχει όμοιον Θεού, έφη το ευεργετύν και αληθεύειν.

Όρθριζε προς Κύριον παντοκράτορα δεόμενος. Ει καθαρός ει και αληθινός και επακούσεται της δεήσεώς σου.

Ιωβ

(Όρθριζε· ψάλλω την ακολουθία του όρθρου, λέγω την πρωινή προσευχή)

Πάσα σαρκ χόρτος και πάσα δόξα ανθρώπου ως άνθος χόρτου· εξηράνθη ο χόρτος και το άνθος εξέπεσεν.

Ψαλμου

Μη μολύνῃς την σάρκα σου εν αισχροαίς πράξεσιν και μη μιάνῃς την ψυχὴν σου εν πονηροῖς λογισμοῖς και η ειρήνη του Θεού επελεύσεται επί σε, την αγάπην φέρουσα.

Μαξίμου

Μη αισχυνθῇς ομολογήσας τας αμαρτίας σου.

Σιράχ

Γλωσσώδει άνθρωπω μη διαμάχου· μηδέ επιστοιβάσε επί το περ αυτού ξύλα.

Σολομώντα

Βίος ησυχίος χρημάτων πολλών περιφανέστερος

Νεΐλων

*

Ψυχή ευλογημένη πάσα απλή.

Σολωμόντα

*

Ρώμη ψυχής σωφροσύνη και αγνεία. Αύται γαρ ψυχής απαθείς προς εστίιν.

Πυθαγόρα

(Αγνείας καθαρότητα, αγνότητα.)

*

Το ψεύδος νόσος εστίιν του λέγοντος και απάτη του ακούοντος.

Φίλων

Οι ψυχικοί κραδασμοί ανυψούνται με αγνότερη τροφή

Στο περιοδικό της Θ. Ε. της Μαΐου 1969 δημοσιεύθηκε το ακόλουθο άρθρο σχετικά με την ανύψωση των ψυχικών κραδασμών, που επιτυγχάνεται με την κατάλληλη (φντική) τροφή:

Πολλοί άνθρωποι δεν έχουν υπ' όψει τους ότι είμεθα ότι προσδιορίζουν οι δονήσεις του σώματός μας. Μεταφέρουμε κραδασμούς που είναι δικοί μας και που προσλαμβάνουμε από άλλα όντα ή πράγματα, ορατά ή αόρατα. Κάθε τι που επιτρέπουμε να μπει στη ζωή μας, στα αισθήματά μας, στις σκέψεις μας, στα σώματά μας, μπορεί να γίνει μέρος των δικών μας κραδασμών, με αποτέλεσμα να τους χαμηλώσει, προκαλώντας ασθένεια και ατυχία, είτε να τους υψώσει, φέροντας υγεία και ευτυχέστερη ζωή.

Τούτο ισχύει ιδιαίτερος για την τροφή και τα ποτά που εισάγουμε στο σώμα μας. Μεταφέρουν κραδασμούς που τους προσθέτουμε στους δικούς μας. Λίγοι άνθρωποι συναισθάνονται πόσο πολύ κρατούν σε οπισθοδρόμηση την πνευματική τους ανάπτυξη τρώγοντας λανθασμένες τροφές, ούτε τους ταχείς διασφελισμούς που θα επέτγγχαναν, αν έδιναν περισσότερη προσοχή σε ότι εισάγουν στο σώμα τους.

Τα φρούτα μεταφέρουν τους υψηλότερους ζαδαασμούς. Τα χορταριζιά, έπειτα. Τα όσπρια είναι τρίτα στον πίνακα, ενώ τα ζωϊκά προϊόντα είναι τελευταία και το κρέας, εντελώς έσχατο. Από τα φρούτα, τα νωπά και αμαγεύρεντα περιέχουν τους ύψιστους ζαδαασμούς· επιβάλλεται μόνο προσεκτικό πλύσιμο. Τα νωπά λαχανικά ακολουθούν. Ενθυμείσθε ότι το βράσιμο ή το ψήσιμο καταστέφει την ζωϊκή δύναμη μέσα στην τροφή, αδιάφορο ποιός ήταν ο αρχικός ζαδαασμός.

Οι χυμοί νωπών φρούτων και χορταριζιών καθαρίζουν το αίμα, οισοδομούν ενέργεια και θεραπεύουν πολλά. Πολλοί άνθρωποι που δεν μπορούν να τρώνε φρούτα νωπά ή χορταριζιά, βγάζουν τον χυμό τους. Μην ξεχνάτε ότι το ρόφημα των χυμών πρέπει να γίνεται αργά.

Όσοι παραπονούνται ότι νιώθουν δυσφορία ή αέρια όταν πίνουν χυμούς, θα είχαν απαλλάγεί από κάθε ενόχληση αν έπιναν αργά - αργά.

Οι ξηροί καρποί είναι πλούσιοι σε πρωτεΐνες και ενέργεια. Συνιστώνται ιδιαίτερος σε πρόσωπα που δεν τρώνε κρέας. Οι ηλιόσποροι και τ' αμύγδαλα είναι στην κορυφή της αξιολόγησης. Οι καρποί είναι ωφέλιμότεροι στην πλήρη μορφή τους, αντί των λευκών και καθαρισμένων ποικιλιών. Με άλλα λόγια, όσο πλησιέστερα είναι μία τροφή στην φυσική κατάσταση της, τόσο περισσότερο είναι υψηλότερη σε ζαδαασμούς. Τροφές μαγειρευμένες ή ζονσερβαρισμένες δεν μεταφέρουν την ποσότητα ζαδαασμών των νωπών τροφών. Οι κατεψυγμένες έρχονται δεύτερες μετά τις νωπές.

Τα αιγά, το γάλα και τα τυριά μεταφέρουν υψηλότερους ζαδαασμούς, παρά το κρέας, αλλά χαμηλότερους από τις τροφές που αναφέραμε προηγουμένως. Τα κρέατα είναι χαμηλά σε ζαδαασμούς. Τρώγοντας κανείς κρέας, δεν λαμβάνει μόνον τον ζαδαασμό μιάς «νεκρής» τροφής, αλλά και τους ζαδαασμούς του ζώου από το οποίον προήλθε, καθώς και τον ζαδαασμό του τρόμου στο σφαγείο κατά την ώρα του θανάτου. Τα αλκοολικά ποτά, το κάπνισμα, τα ναρκωτικά και το κρέας μεταφέρουν τους πιο χαμηλούς ζαδαασμούς. Μακρινά από αυτά, αν θέλετε να αναψώστε τους ζαδαασμούς σας. Πολλά από τα λεγόμενα «μαλακά» ποτά περιέχουν επίσης αλκοολικές ουσίες. Ο καφές έχει πολύ πιο χαμηλό ζαδαασμό από τα άλλα φυτικά αφεψήματα.

Πάντως, δεν είναι σωστό να επιχειρήσει κανείς ν' αλλάξει συνήθειες διαίτης από το βράδυ ως το πρωί. Η απότομη αλλαγή προκαλεί σπασμοχώριες και βλάβες. Η αλλαγή πρέπει να είναι βαθμιαία.

Ο ΠΑΙ ΚΟΣΜΙΟΣ ΦΥΣΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

Η ΑΓΑΠΗ

Από τους λόγους του Χριστού

Θέλεις αγαπά τον πλησίον σου ως σεαυτόν.

Ματθαίον, κβ', 39 και Μάρκον, ιβ', 31

Αύτη είναι η εντολή μου, να αγαπάτε αλλήλους.

Ιωάννη, ιε, 12 - 13

Από το ανθολόγιο της μονής Ιωάννου του Θεολόγου στην Πάτμο.

Το αγαπών τον αδελφόν αυτού, θείων εντολών έστιν πλήρωσις.

Χρυσοστόμους

Μηδενί μηδέν οφείλετε ει μη το αγαπών αλλήλους.

Του Νύσης

Αγάπη τα φλεγμαίνοντα μόρια του θυμού θεραπεύει.

Ευαγγέλιον

(Φλεγμαίνων: πάσχω εκ φλεγμονής, φλογίζομαι)

Αγαπητοί, μηδέν προσησώμεθα πλείον της ανυποκρίτου αγάπης... Χωρίς γαρ της αγάπης παν έργον αγαθόν παρά Κυρίω απρόσδεκτόν έστιν· μη ουν βουλήθείς χωρίς της αγάπης ποιήσαι τι.

Τον αγίον Εφραίμ

Ο αγαπών τον πλησίον μακράν έστιν από πάσης αμαρτίας.

Των Πατέρων

Από την ελληνική αρχαιότητα

Δε γεννήθηκα για να μισώ, αλλά μονάχα ν' αγαπώ.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ (Αντιγόνη)

(Ούτοι συνεχθειν, αλλά συμφιλέιν έφυν)

Όποιον αληθινά αγαπάει,
αυτόν η αγάπη στα ουράνια θα τον πάει!

Ι. Β. ΓΚΑΙΤΕ (Φάουστ, στ. 11750 - 11751)

Η αγάπη είναι εν σωματιθητικό συναίσθημα, μία ψυχική διάθεση, αλλά συγχρόνως και εν ζήνητρον, το οποίον ωθεί τον άνθρωπον να δίδεται, να παρέχει εαυτόν και ό,τι αγαθόν δύναται να διαθέσει υπέρ των άλλων, αυθορμητώς, ανεπιφυλάκτως, ανυστεροβούλως και χωρίς προσδοκίαν ανταποδόσεως (...)

Ο έχων εν τη ψυχή του Αγάπην, φωτίζεται και καθίσταται πνευματικός ήλιος. Αγάπη και φως είναι αλληλένδετα.

Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ (Οι νόμοι της ζωής)

Το παν είναι είναι αγάπη και το διέπει η αγάπη και τότε μόνον ο άνθρωπος θα εναρμονισθεί προς το Παν, όταν μεταμορφωθεί εις αγάπην, όταν αγάπη εκδηλώσει προς πάντα άνθρωπον.

Σ. ΝΑΓΟΥ (Ομιλία του περί Χριστού)

Οι θείες αρετές

Τον αγίον Φραγκίσκον της Ασίζης

Όπου αγάπη και σοφία, εκεί μήτε φόβος χωράει, μήτε αμάθεια. Όπου υπομονή και ταπεινοφροσύνη, εξαφανίζεται η ανησυχία και η οργή (...) Κι όπου υπάρχει **ευσπλαχνία και συμπόνια**, δεν υπάρχουν μήτε περιττά αγαθά, μήτε σκληρότητα της καρδιάς (...)

Αγία Σοφία, κατανιζάς τον Σατανά κι όλους του τους δούλους!

Αγία Απλότητα, κατανιζάς κάθε αλαζονεία (...)

Άγιε Έρωτα, εξαφανίζεις όλους τους πειρασμούς του διαβόλου και της σάρκας...

(Από το βιβλίο «ο άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης», μετάφρ. Νίκων Κοζαντζάκη, σελ. 172 - 173)

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

Πράττε εις τους άλλους, ό,τι καλό θα ήθελες και οι άλλοι να πράττουν σε σένα.

Μην κάνετε στους άλλους εκείνα για τα οποία εσείς θιμώ-
νετε, όταν τα κάνουν οι άλλοι σε σας.

ΙΣΟΚΡΑΤΗ (Νικοκλής, 6)

*

Μη πράττεις εις τους άλλους, ό,τι θα σου προξενούσε πόνο
αν επράττετο εις εσένα.

Βραχμανισμός

*

Μη θίγεις τους άλλους με τρόπους, που θα τους εθωρού-
σες επιβλαβείς, αν εσπρέγοντο προς εσένα.

Βουδισμός

*

Ο κανόνας ζωής είναι το να συμπεριφερόμαστε απέναντι
των άλλων, όπως θα θέλαμε να συμπεριφέρονται και αυτοί
απέναντί μας· να η διδασκαλία του ανθρώπου.

ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΥ

*

Πάντα όσα αν θέλητε να κάμνωσιν εις εσάς οι άνθρωποι,
οίτω και σεις κάμνετε εις αυτούς· διότι οίτως είναι ο νόμος
και οι προφήται.

Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ (Ματθ. ζ, 12)

ΕΜΠΡΟΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΙΣΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πηγαίνετε εις μίαν ακτήν, εις ένα βράχον, παρὰ την αχανή θάλασσαν και αποβλέψετε προς τον ευρύν πόντον. Εκεί, η θεά του απείρου, του εκτεταμένου, θα ανυψώσει το πνεῦμα σας, δύναται να σας φέρει εις επικοινωνίαν προς το άπειρον.

Η θεά του ανοικτού ορίζοντος, του ουρανού, της θάλασσης, θα σας εμπνεύσει αισθήματα μεγάλα, αισθήματα καθολικότητος. Θα αισθανθείτε τον εαυτόν σας εις στενήν σχέσιν απέναντι του απείρου.

Όσον καθολικώτερα είναι τα αισθήματά σας, τόσοσιν μεγαλύτερον θα ιδήτε τον εαυτόν σας, τόσοσιν υψηλότερα θα αισθανθείτε πνευματιζώς, τόσοσιν ευρύτερα και απότερα θα ιδήτε.

Θα δινηθήτε, τότε, να επισκοπήσετε από περιοχής το έργον της φύσεως και θα αντιληφθήτε ότι η περί το άτομόν σας και μόνον διαρκής μέριμνα, σας καθιστά μικρούς, σας εξειτελίζει, διότι περιορίζετε εις εν μόνον σημείον τας βλέψεις και την ενεργητικότητά σας, ενώ δύνασθε να την στρέψετε και να την κατευθύνετε προς το άπειρον, να ενωθήτε μετ' αυτού, ίνα καταστήτε και εσείς μεγάλοι!

Η θάλασσα, η ευρύτης του πόντου, θα σας εμπνεύσουν μεγάλα αισθήματα και θα σας διδάξουν ότι πάσα ενέργειά σας πρέπει να

έχη καθολικόν χαρακτήρα, να πληρή πάντοτε καθολικόν τινα σκοπόν.

Ανάλογα συναισθήματα συναντά τις επί των υψηλών ορέων και εξείθεν επισκοπών την φύσιν.

Η ώρα του θανάτου

Εις το προηγουμένο τεύχος είχαμε αντιγράψει από ένα σύγγραμμα τον μερκα και σχολιάρχη Π. Παπαζαφειρόπουλον τα εξής:

«Όταν τις ψυχολογική, δέον να επικρατεί εν τω δοματίω εξείνον σιγή βαθιά...»

Από το βιβλίον της Άννας Μπέζαντ, προέδρου της Παγκοσμίου Θεοσοφικής Εταιρείας (1907 - 1933) με τίτλο «Η αρχαία σοφία», έκδοσις 1897, μεταφέρουμε τα ακόλουθα σχηματικά:

«Την ώρα του θανάτου (...) υπάρχουν όλα τα περιστατικά της ζωής του ανθρώπου και τα μικρά και τα μεγάλα. Βλέπει τις φιλοδοξίες του πραγματοποιημένες και απραγματοποιήτες, τις προσπάθειές του, τους θριάμβους του, τις αποτυχίες του, τις αγάπες και τις έχθρες του (...) Είναι η επίσημη η στιγμή που ο άνθρωπος αντιμετωπίζει πρόσωπο με πρόσωπο ολόκληρη τη ζωή του (...) Μέσα σε τούτο το λίγο χρονικό διάστημα βλέπει τον εαυτό του όπως είναι πραγματικά, διακρίνει το σκόλο της ζωής του, ξέρει ότι ο νόμος είναι δυνατός, δίκαιος και καλός (...)

Ηρεμία και σεβασμός πρέπει να χαρακτηρίζει τη διαγωγή όλων όσοι βρίσκονται γύρω από το νεκρικό κρεβάτι, για να υπάρχει η σιωπή που θ' αφήσει αδιατάραχτη την ψυχή, που φεύγει να εξετάσει τα περασμένα της. Οι κραυγές και τα δυνατά τα κλάματα κάνουνε στην ψυχή θλιβερή εντύπωση και μπορούν να διαταράξουν τη συγκέντρωση της προσοχής της. Το να διαταράζουμε με τη λύπη μας για το χαμό τ' αγαπημένου μας την ηρεμία που τον βοηθεί να γαλήνευει είναι πράξη άπρεπη κι εγωϊστική. Η θρησκεία κάνει σοφά που παραιτείται προσευχές για τους ετοιμοθάνατους. Οι προσευχές διατηρούνε τη γαλήνη και προκαλούν ενζέες, χωρίς ιδιαιτελεία, βοηθητικές γι' αυτόν που πεθαίνει, και η κάθε σκέψη αγάπης συντελεί στην υπεράσπισή του και την προστασία του».

Πλημμυρισμένος στο φως

Από τις ημερολογιακές σημειώσεις ενός μερομύοναχου, οι οποίες αναφέρονται στις εμπειρίες του από τον πατέρα Παῖσο, (τον ονομαστό διοικητικό αριστοκράτη μοναχό) αποσπώ ένα τμήμα που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον:

«Ο Γέροντας μου πρότεινε αύριο που είναι του Αγίου Χαραλάμπους να πάω να λειτουργήσω στο κελί του. Η χαρά μου δεν περιγραφόταν. Συνεννοηθήκαμε για την ώρα κι έφυγα πετώντας από τη χαρά. Το πρωί που πήγα στο κελί του Γέροντα ήμουν ενθουσιασμένος. Ο Γέροντας έφελνε με τη λεπτή φωνούλα του, που θύμιζε παδάκι. Ήταν προσηλωμένος σ' αυτά που έφελνε και διάβαζε και μου μετέδιδε την ατμόσφαιρα της κατάνυξης στην οποία ζούσε.

Όταν μπήκαμε στη λειτουργία, νόμιζα ότι θα σπάσει η καρδιά μου από τη συγκίνηση. Θυμάμαι που κοιτούσα στα κλεφτά τον Γέροντα και παρακαλούσα να σταματήσει ο χρόνος για μένα εκεί. Στην ώρα του κοινωνικού, ο Γέροντας πλησίασε και κοινωνήσε. Όταν είπα το «πάντοτε νιν και αεί» σπραμμένος προς τον κυρίως ναό, είδα τον Γέροντα να είναι πάνω από το πάτωμα και να αιωρείται. Έντρομος έριξα το βλέμμα μου να δω την έκφρασή του και κατέβασα αμέσως τα μάτια μου, **γιατί το πρόσωπο του Γέροντα ήταν όλο φως και δεν μπορούσα να διακρίνω ούτε έκφραση ούτε πρόσωπο.**

Από το βιβλίο «Ο Γέρον Παΐσιος» του Διον. Τάπη, σελ. 218

Ο άγνωστος πονεμένος συνάνθρωπός μας

Ο Μέγας Γρηγόριος μας αφηγείται την ιστορία του καλόγερου Μαρτύριου, που είχε συναντήσει στο δρόμο ένα λεπρό, εξαντλημένο από τους πόνους κι από την κούραση, τόσο που δεν μπορούσε πια να περπατήσει. Ο Μαρτύριος τύλιξε τον άρρωστο στο μανδύα του, τον σήκωσε στην αγκαλιά του και τον πήγε ως το μοναστήρι του. Μς ξαφνου στην αγκαλιά του ο λεπρός είχε μεταμορφωθεί στον ίδιο τον Ιησού, που, πριν ανέβει πάλι στον ουρανό, βλόγησε τον καλόγερο και του είπε: Μαρτύριε, με καταδέχτηκες εδώ στη γη· θα σε καταδεχτώ κ' εγώ επάνω στον ουρανό.

(Από το βιβλίο «Ο άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης» J. Joergensen, Μεταφρ. Ν.

Καζαντζάκη, σελ. 32)

Ο ξένος κι ο ικέτης είναι σαν αδελφός στον άνθρωπο.

ΟΜΗΡΟΥ (Οδύσσεια, Θ, 546)

(Αντί κασιγνήτου ξένος θ' ικέτης τε τέτυκται)

Από τους λόγους του Χριστού: Τότε (...) θέλει ειπεί προς τους εξ αριστερών... «επεινάσα και δεν μοι εδώκατε να φάγω»· εδίψησα και δεν με εποτίσατε· ξένος ήμην και δεν με φιλοξενήσατε· γυμνός, και δεν με ενεδύσατε, ασθενής και εν φιλμική και δεν με επεσκέφθητε.

Τότε θέλουσιν αποκριθῇ πρὸς αὐτόν, λέγοντες, Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενή, ἢ ἐν φυλακῇ καὶ δὲν σε ἐπηρετήσαμεν;

Τότε θέλει ἀποκριθῇ πρὸς αὐτοὺς, λέγων... καὶ ὅσον δὲν ἐκάμετε εἰς ἓνα τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ εἰς ἐμὲ ἐκάματε».

Ματθαίου κε, 33 - 46

Ελευθερία ἀπὸ τα πάθη

Ἐλεγε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους (...)

Θέλετε γνωρίσει τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια θέλει σας ἐλευθερώσει. Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν. Σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ εἰμὶθα, καὶ δὲν ἐγίναμεν δούλοι εἰς οὐδέν· πῶς σοι λέγεις, ὅτι θέλετε γίνεαι ἐλεύθεροι;

Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σας λέγω, ὅτι πᾶς ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν, δούλος εἶναι τῆς ἁμαρτίας.

Ἰωάννη, η, 31 - 34

Κινέζικα γνωμικά

Ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Ἐπτάλοφος νέα» 15/5/1865 καὶ 15/9/1865.

(Διατηροῦμε τὴ γλῶσσα τοῦ περιοδικοῦ)

Τὸ νὰ διδάσκη τις εἰς ἄλλους, τὰς ἀληθείας καὶ τὰ χρέη τῆς ἠθικῆς, χωρὶς νὰ ἐκτελή αὐτά, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ συναθροῖξῃ μεγάλας προμηθείας πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ κατακαύσῃ αὐτάς.

Ποῦ οφείλει τις νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς; Ἡ εἰρήνη ἀπαντᾷται ἐν τῇ σοφίᾳ, τὴν ὁποίαν ὅσον τις ἀγαπᾷ, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ προοδεύει.

Με εὐτελές τι ὀρυζτὸν (τὴν σμύριδα), σπῖλβουσι τὸν ἀδάμαντα· οὕτως, αἱ ὑβρεῖς τοῦ μοχθηροῦ ἀς σοι χρησιμεύωσιν εἰς τελειοποίησιν τῶν ἀρετῶν σου.

Ο ΦΑΟΥΣΤ ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

*Του αείμνηστου Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Ακαδημαϊκού,
καθηγητού της φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.*

Ανθολόγηση του έργου

Χαρ. Μπάρακλη

Ο Θεός ελπίζει ότι ο Φάουστ (ο **αντιπροσωπευτικός τύπος του αγωνιζόμενου καλού ανθρώπου**) με τον αγώνα της ζωής θα αλλάξει, θα υπερνικήσει τη σκοτεινιάδα των παθών και θα υψωθεί στο καθαρό φως. Από την πάλη των αντιθέτων δυνάμεων μέσα στον Φάουστ ο Θεός προσδοκά τη λύτρωση του δούλου του. Με αυτό ακριβώς το πνεύμα απαντά ο Θεός στον Μεμμοποφελή (τον Σατανά).

Ο ΚΥΡΙΟΣ:

*Αν και τώρα με υπηρετεί συγκεχιμένα,
Όμως γρήγορα θα τον οδηγήσω στη σαφήνεια.
Γνωρίζει δα ο κηπουρός, όταν το δένδρο πρασινίσει,
Ότι άνθη και καρπός στο μέλλον θα το στολίσουν.*

Ο Φάουστ είναι ένα δένδρο που το φύτεψε ο Θεός και το βλέπει τώρα να πρασινίζει. Ο κηπουρός είναι βέβαιος πως θα φέρει και τους καρπούς του. Ο βρασμός που γίνεται μέσα στην ψυχή του Φάουστ θα καταλήξει κάποτε σε ένα λαμπιζάρισμα. Έτσι από τη σύγχυση θα φθάση στη σαφήνεια. Στο σημείο αυτό του διαλόγου, όπου έχουμε ένα εξαιρετο δείγμα της δραματικής τέχνης του ποιητού, ο Μεμμοποφελής γίνεται θρασύτερος και διατυπώνει μία προκλητική πρόταση προς το Θεό.

ΜΕΜΜΟΠΟΦΕΛΗΣ:

*Τι στοίχημα βάζετε; Αντόν θα τον χάσετε,
Αν μουν δώσετε την άδεια,
Να τον οδηγήσω σιγά - σιγά στο δρόμο μου.
Η απάντηση είναι αληθινά θεϊκή:*

Ο ΚΥΡΙΟΣ:

*Όσο αυτός ζη επάνω στη γη,
Άν σου απαγορεύω να τον δοκιμάξεις.'*

Από την δοκιμασία αυτήν του Φάουστ, ο Μεφιστοφελής περιμένει από τις δύο δυνάμεις που παλεύουν μέσα στο δούλο του Θεού, η θνητή δύναμη να νικήσει την αθάνατη, η τάση του προς τις ηδονές της γης να νικήσει την τάση του προς την πνευματικότητά του.

Ο Κύριος απαντά με την ίδια εμπιστοσύνη και αταραξία, γιατί γνωρίζει ότι ο Μεφιστοφελής δεν θα μπορέσει να καταστρέψει τον πυρήνα της ψυχής του Φάουστ (...) Και μ' αυτό το πνεύμα απαντά στον Μεφιστοφελή:

Ο ΚΥΡΙΟΣ:

Λοιπόν καλά σου επιτρέπω! (...)

Και μείνε ντροπιασμένος, αν υποχρεωθείς να ομολογήσεις:

Ένας καλός άνθρωπος, μέσα στη σκοτεινή του τάση,

Συναισθάνεται καλά τον αληθινό του δρόμο.

Σελ. 122 - 125

ΦΑΟΥΣΤ:

Άκου, πρέπει να μου φέρεις την κόρη!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ:

Ποιαν λοιπόν;

ΦΑΟΥΣΤ:

Αυτήν που πέρασε τώρα απ' εδώ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ:

Αυτήν εκεί; ...

Είναι ένα ολοσδιόλον αθώο πλάσμα, (...)

Επάνω σ' αυτήν δεν έχω εξουσία?.

Ο Φάουστ ομιλεί τώρα σύμφωνα με την τάση της ψυχής του προς το πεπερασμένο, προς τις ηδονές της γης. (...) Ο ίδιος ο Μεφιστοφελής κατά τον διάλογό του με τον Θεό εχαρακτήρησε σωστά τον Φάουστ. «Από τον ουρανό απαιτεί τα πανέμορφα απέρα, κι από τη γη κάθε ανώτατη ηδονή» (...)

«Η απόλαυση, λέει κάποιον ο Γκαίτε, κάνει τον άνθρωπο χυδαίο». Αυτό ακριβώς επιδιώκει ο Μεφιστοφελής.

Σελ. 340 - 341

Η λαχτάρα για τη φύση και την ομορφιά της, που ευρίσκομε στον Βέρθερο του Γκαίτε και που την είχε πριν εκφράσει με τον τρόπο του ο Ρουσσώ, αυτή ακριβώς κυριεύει την ψυχή του Φάουστ.

Το πνεύμα που είχε πλημμυρίσει την ψυχή του νεαρού Γκαίτε, όταν ανακάλυψε τη φύση και την ομορφιά της, αυτό γεμίζει την πονεμένη ψυχή του ηλιζιωμένου Φάουστ. **Η φύση είναι που θεραπεύει κάθε πληγή της ψυχής. (...)**

(Ακολουθούν οι στίχοι από τους λόγους του Φάουστ.)

**Και όταν η φύση θα σε διδάσκει,
Τότε της ψυχής η δύναμη θα σου φανερωθεί (...)**

Σελ. 138 - 140

Η γυναίκα ακριβώς είναι εκείνη που σώζει τον Φάουστ ηθικώς. Τούτο φαίνεται καθαρά από το τέλος του δεύτερου μέρους του Φάουστ, το οποίο κλείνει με τους στίχους: **«Το αιώνια γυναικείο μάς έλκει προς τα πάνω»**. Η Μαργαρίτα λοιπόν είναι που έλκει τον Φάουστ προς τα πάνω.

Σελ. 486

(Στη λύση του δράματος φαίνεται το θαύμα της κάθαρσης. Ο γήινος έρωτας έγινε έρωτας θεϊκός (...). «Το αιώνιο θηλυκό μάς τραβάει ψηλά» (...) Η γυναίκα ανοίγει στον άνδρα τον κόσμο της ομορφιάς και της αγάπης. (...) Γι' αυτό ο άνδρας... χαιρετίζει με ευχαρίστηση την πρωτοβουλία της γυναίκας, που τον υψώνει και τον οδηγεί προς την ουράνια αρμονία, που τον παρηγορεί και τον υπόσχεται τη νίκη, που τον σημαϊώνει με το αιώνιο και το θείο.

Από το βιβλίο «ΦΑΟΥΣΤ» Μετάφρ. Ι. Πανλάκη, εκδ. «Αστέρως», σελ. 270)

Ο άνθρωπος, καθώς αγωνίζεται να ελευθερωθεί μέσα από τη χρονικότητα και να συλλάβει την απόλυτη έννοια που έχει η ζωή του, είναι ενδεχόμενο συχνά να πλανηθεί. Η σκοτεινή και συγκεχυμένη τάση προς το απόλυτο περιορίζεται από τη σχετιζότητα, τη σκοπιμότητα περιορίζεται από τα αισθητά, από την ειδική γνώση, **από τη δόξα, από την ηδονή**. Η τάση του ανθρώπου προς το απόλυτο δεν είναι ποτέ χωριστή από την τάση του προς το θνητό και περιορισμένο. Το θνητό μέσα στον άνθρωπο ανακόπτει κάθε στιγμή την πορεία του προς το γενικό. Σ' αυτήν ακριβώς τη διπλή τάση του ανθρώπου στηρίζεται όλο το έργο, όλη η τραγωδία του Γκαίτε, που φέρει το όνομα Φάουστ.

Σελ. 542

Σημειώσεις:

1. Από τη νίκη των πειρασμών παγώνεται η ψυχική πρόοδος. Μία σοφή παροιμία λέει: «Σαν σου τύχη πειρασμός πέρσέ τον γι' αγιασμό». Οι πειρασμοί δίνονται για την τελειοποίηση του ανθρώπου.

2. Εδώ επισημαίνεται η σπονδαιότητα και η δύναμη της αγνότητας.

Τι να φοβηθώ;

Ο Μέγας Βασίλειος, επίσκοπος Καισαρείας, διακρινόταν για τη φιλανθρωπική του δράση. Τα πάντα έδινε για τους φτωχούς και τους πάσχοντες, ζώντας ο ίδιος με απόλυτη λιτότητα.

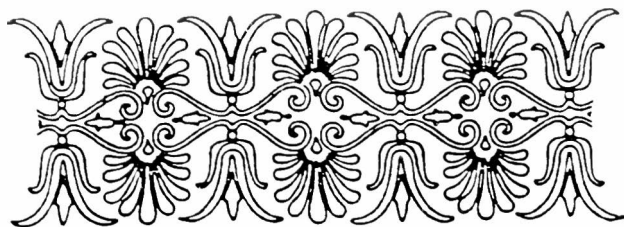
Ο ύπαρχος Μόδεστος, με εντολή του αρειανού αυτοκράτορος Ουάλεντος, τον ζάλεσε και τον ζήτησε ν' ακολουθήσει τον αρειανισμό, απειλώντας τον αν δεν υπακούσει.

«Τι να φοβηθώ; - ρώτησε ο Βασίλειος - τι μπορείς να μου κάνεις;»

«Δήμευση, εξορία, βασανιστήρια, θάνατος», αποκρίθηκε ο Μόδεστος.

«Άλλο τίποτα απείλησέ με, διότι απ' όσα είπες δεν φοβάμαι τίποτε. Από δήμευση δεν μπορεί ν' ανησυχήσει άνθρωπος, που δεν έχει παρά δυο τριμμένα ρούχα και λίγα βιβλία. Εξορία δεν μπορώ να πάθω, διότι σε όποιο μέρος της γης, είμαι οδοιπόρος χωρίς πατρίδα. Βασανιστήρια δεν μπορούν να γίνουν σε σώμα αδιάνατο, που θα εκπνεύσει με την πρώτη πληγή. Και ο θάνατος θα εκπληρώσει όλες τις επιθυμίες μου, διότι θα με φέρει πλησιέστερα στο Θεό.

(Από το βιβλίο «Μεγάλες πράξεις και Μεγάλα εγκλήματα στην ιστορία των Ελλήνων», του Κ. Μιλιουσιρόπουλου, σελ. 110).

Παρομοιώσεις...

Του Βίκτωρος Ουγκώ

Αν αι ψυχαί των ανθρώπων ήσαν οραταί εις τους οφθαλμούς, εκάστη αυτών θα είχεν ομοιότητα προς ζώον τι. Από του οστρειδίου μέχρι του αετού, από του χοίρου μέχρι της τίγρεως, όλα τα κτήνη ευρίσκονται εις τα εντός των ανθρώπων· εν εις έκακτον, ενίτε δε και πολλά εις ένα.

Τα κτήνη είναι αι μορφαί των αρετών και των κακιών ημών· είναι τα ζώοντα είδωλα των ψυχών ημών περιφερόμενα προ των ομμάτων ημών. Ταύτα ο Θεός δείκνυσιν εις τους ανθρώπους, όπως εμβάλη αυτούς εις την σκέψιν.

(Οι άθλιοι, μεταφρ. Ι. Σκυλίτση, βιβλίον 5ο, Ε΄)

Όταν κοινωνώ τους ανθρώπους ποτέ δε βλέπω το πρόσωπό τους, αλλά καμιά φορά μου λέει ο λογισμός να κοιτάξω το πρόσωπο των προσερχομένων στη Θεία Μετάληψη. Τότε βλέπω το πρόσωπο του ενός να είναι όχι πρόσωπο ανθρώπου, αλλά να έχει μορφή σκύλου, άλλου να είναι σαν μαϊμούς, άλλων να έχει διάφορες μορφές ζώων, φοβερές μορφές! Θεέ μου λέω, αφού είναι άνθρωποι, πώς έχουν πρόσωπα ζώων; Είναι και μερικοί που έρχονται να κοινωνήσουν με πρόσωπο ήρεμο και ήλαρό και μόλις κοινωνήσουν λάμπει το πρόσωπό τους σαν τον ήλιο.

Γερομόναχον Ιάκωβον Τσαλίχη (1920 - 1991). Ηγουμένου της Μονής Διαβίδ Γέροντος, Ευβοίας. (Ο τρίτος γνωστός ονομαστός στο Πανελλήνιο διορατικός λειτουργός της εκκλησίας. Οι άλλοι δύο ήσαν, ο Πορφύριος της Αττικής (1906 - 1991) και ο Παΐσιος του Αγίου Όρους (1924 - 1994).

Το απόσπασμα ελήφθη από το βιβλίο «Ένας άγιος Γέροντας, ο μακαριστός πατήρ Ιάκωβος». Αθήνη Ευβοίας 1995.

ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΑ

Από την ελληνική αρχαιότητα:

Εκείνος που αυτοκτονεί, κόβει ανθρώπους (με τη βία), το δρόμο που του έχει χαράξει η Μοίρα.

ΗΛΙΑΤΩΝΑ (Νόμοι, 873 C)

(Ός αν εαυτόν κτείνει, την της εμαρμένης βία αποστερών μοίραν)

*

Για όσους είναι καλύτερα να πεθάνουν, είναι ασέβεια προς το Θείον να ευργετούν οι ίδιοι τους εαυτούς τους, αλλά αντίθετα πρέπει να περιμένουν άλλον ευεργέτη. Δεν πρέπει ν' αφαιρούμε μόνον τη ζωή μας, προτού μας στείλει ο Θεός το μήνυμά του με την μορφή μιας ανάγκης.

ΗΛΙΑΤΩΝΑ (Φαίδων 62 Α, C)

(Οις δε βέλτιον τεθνάναι... μη όσίων εστιν αυτοός εαυτούς ευ ποιείν, αλλά' άλλον δει περιμένειν ευεργέτην... μη πρότερον αυτόν αποκτινύναι δειν, πριν ανάγκην τινα θεός επιπέμψη)

Από τη σοφία της Ανατολής:

Είναι δειλία, ω «ρίψασπι», σαν δεν σε σπρώχνει τρέλα, να πας στην άλλη τη ζωή, πριν σου φωνάξουν «έλα».

Κόβεις το δρόμο της ζωής, χωρίς να προχωρήσεις.

Μα θάρρεις πίσω, για ποινή, να τότε ξαναρχίσεις.

Το κομπολόι του Δεσβίση, Σωκράτη Προκοπίου, Αθήνα 1943.

(Ρίψασπις: Εκείνος που κατά την ώρα της μάχης, εγκαταλείπει τα όπλα και τρέπεται εις φυγή).

ΠΑΜΗΤΡΑΝΑΘ ΤΑΓΚΟΡ

ΛΥΡΙΚΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΧΡΙΣΤ. ΚΑΜΑΡΩΤΑΚΗ

Λοιπόν ναι, η αγάπη Σου σε μένα είναι τέλεια. Λοιπόν ναι κατέβηκες ως εμένα. Ω, Σύν Κύριε όλων των ουρανών που θάταν η αγάπη σου αν δεν υπήρχα:

Με πήρες σ'έντροφό Σου σ' όλα τα πλούτη Σου. Στην καρδιά μου υπάρχει τ' ατέλειωτο παγκόσμιο της χαράς Σου.

Στη ζωή μου η θέλησή σου παίρνει πάντα μορφή και σχήμα.

Και για τούτο, Σύν που είσαι ο βασιλιάς των Βασιλιάδων, στολίσηκες με καλλονή για να αιχμαλωτίσεις την καρδιά μου.

Και για τούτο η αγάπη σου χάνεται στην αγάπη του εραστή Σου, κι εκεί φανερώνασαι στην τέλεια ένωση των δύο.

Φως! Ω Φως μου! Φως που πλημμυρίζει τον κόσμο, φως των ματιών, φίλι γλῶσσα της καρδιάς εσύ, ω Φως!

Α! Ως στα κατάβαθα της ψυχής μου, ω Αγαπημένε μου, περιχύνεται το φως και στον φωτός το κάθε χάδι, ω Αατρεμένε μου, δονίζεται της αγάπης μου οι χορδές.

Τα ουράνια ανοίγουν, οι άνεμοι πνέουν ορμητικοί, γέλιο περνά επάνω από τη γη.

Στον ωκεανό του φωτός, Αγαπημένε μου, οι πεταλούδες ανοίγουν τα φτερά τους, κι' οι κρίνοι και τα γιασεμιά λιποθυμούνε στον φωτός τα χίματα. Κοίτα, κοίτα, πολυαγαπημένε μου, πώς χύνει το χροιάφι του στα σέννεφα το φως, και πώς σκορπά πολύτιμα πετράδια με όλη τους τη λάμψη.

Ανατοχήλα ηδονής περνάει από φύλλο σε φύλλο.

Αγάπη μου, κι' είναι η χαρά αμέτρητη. Τον ουράνιο ποταμό έσπασαν οι φράγτες κι όλα πλημμυρίσανε από εντιχία.

ΛΟΓΟΙ ΣΟΦΟΙ

Συλλογιστείτε τη σπορά σας· δεν έχετε πλαιοτεί για να ζητήσαν τα κτήνη, μα για ν' ακολουθεύτε αρετή και γνώση.

ΔΑΝΤΗ («Κόλαση», Α, 26, 112. Μεταφρ. Γ. Σεφέρη)

Αδελφοί μου, αδελφοί μου, ο Κύριος με κάλεσε να περπατήσω στους δρόμους **της απλότητας και της ταπεινοφροσύνης** και κάλεσε μαζί μου κι όσους θέλουν να με ακολουθήσουν και να με μιμηθούν.

Αγιος Φραγκίσκος της Ασίζης

Δε θα πάρεις εις τον άλλο κόσμο, παρά ό,τι δώσεις εις αυτόν.

Τουρκική παροιμία (Εύημ. «Επτάλοφος Νέας», 31/8/1865)

Δεν μας έδωσε ο Θεός τον πλούτον δια να πολιτρώγομεν και να κάνωμεν πολίτιμα φορέματα και παλάτια υψηλά, και οι πτωχοί να αποθαίνουν από την πείναν. Έχουμεν χρέος να τρώγομεν και να πίνωμεν το αρεκτόν μας και τα υπόλοιπα να τα εξοδεύωμεν εις τους πτωχούς. Αυτό είναι το χρέος μας, αδελφοί μου.

Κοσμιάς ο Αιτωλός

Σιχνά οι προσειχές της μάνας που αγαπάει, πάνε και πτερουγίζουν γύρω στο παιδί της, σαν μορφές αγγελικές και κρατούν μακριά του τις κακές επιρροές που μπορεί να τράβηξαν κοντά του οι ίδιες του οι σκέψεις.

Άννα Μπέζαντ (Η αρχαία σοφία)

Τη πτώχεια και τον πλούτο οι άνθρωποι τα έχουν στην ψυχή τους και όχι στο σπίτι τους.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ (Συμπόσιο, iv, 34)

Τρία είναι εκείνα για τα οποία κάθε άνθρωπος πρέπει ν' ασχολείται μ' επιμέλεια· το πρώτο είναι η φροντίδα του για την ψυχή, το δεύτερο η φροντίδα του για το σώμα και το τρίτο και τελευταίο η φροντίδα για τη σωστή χρησιμοποίηση την χρημάτων.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Νόμοι, 743Ε)

Η μεταξύ σοφού και φιλοσόφου διαφορά είναι ότι ο μεν φιλόσοφος γινώσκει, ο δε σοφός πράττει.

(Από το περιοδικό «Επτάλοφος νέας», 15/3/1865)

*

Στους Έλληνες τα πάντα έχουν ένα ξεχωριστό μεγαλείο. Το πνεύμα τους λάμπει παντού: στο μάρμαρο, στο χαλκό, στο σίχο, στην ζωμική, το ίδιο και στην τραγική μάζα. Όλα όσα βγήκαν απ' τους Έλληνες είναι λουσμένα στο φως.

ΓΚΑΙΤΕ (Η παρωδιά στους Αρχαίους, μεταφρ. Γ. Παυλάκη)

*

Υπάρχει θεός που προνοεί για όλα και δεν είναι δυνατό να διαφύγουν την προσοχή του ούτε οι πράξεις μας, αλλά ούτε και οι προθέσεις και οι σκέψεις μας.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ (Διωριβαί, Β, ιδ, 11)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ»

Η ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ.

ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΑΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΜΑΣ ΔΥΣΚΟΛΕΥΟΥΝ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΟΥΜΕ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΜΑΣ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΜΑΣ.

ΚΑΘΕ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΘΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΕΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΙ.

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Του αείμνηστου Ιωάννη Βασιλή

Ανθρώπινα δικαιώματα... Όταν διαβάζουμε, ακούμε ή και προφέρουμε αυτές τις λέξεις, αισθανόμαστε μια τόνωση, μια ενθάρρυνση, ένα συναίσθημα σιγουριάς και ελπίδας.

Το ευχάριστο αυτό συναίσθημα, άμα κυριαρχήσει, διώχνει από μέσα μας τον εφιάλητη του πλέγματος της καταφρόνιας, που σαν Κίρκη μας ναρκώνει και μας υποβάλλει την ιδέα, ότι μειονεχτούμε, ότι είμαστε οι αποθνημένοι ανάμεσα στους άλλους, τους ομοίους μας ανθρώπους στην κοινωνία, ότι τέλος είμαστε οι αδικημένοι. Το συναίσθημα αυτό, το ελπιδοφόρο και το αισιόδοξο, έχει ακόμη την δύναμη να μας ελευθερώνει από τον φανταστικό κατατρεγμό της αδυσώπητης Μοίρας μας, στις βουλές της οποίας αδιαμαρτύρητα και απροφάσιστα οφείλουμε δήθεν να υποτασσόμεθα, μέχρι σημείου ώστε να απεμπολούμε, ν' αποτάσσουμε κάθε δικαίωμά μας. Έτσι, παρालύει κάθε προσπάθεια για τη βελτίωση του μέλλοντός μας.

Ανασηκώνεται, όμως, το ηθικό μας ανάστημα και με υψηλό φρόνημα θαρραλέα απενίζουμε την ζωή, όταν πιστεύουμε ότι έχουμε και μεις δικαιώματα σ' αυτόν τον κόσμο, στον οποίο ήρθαμε γινηνοί και αδύναμοι.

Τέλος, όταν το νόημα των δύο αυτών δυναμικών λέξεων διαβρώσει το νου μας και την καρδιά μας, τότε νοιώθουμε μέσα μας να γιγαντώνεται η αυτοπεποίθηση. Αισθανόμαστε την δύναμη της οντότητάς μας. Νοιώθουμε ότι είμαστε ένα ενσυνείδητο δυναμικό. Εγώ και μεταβαλλόμαστε σε ισχυρούς και σε δυναμικούς, ώστε να διεκδικήσουμε πια μόνοι μας, με τα χέρια μας, ακόμη και με τα δόντια μας, σαν τον Κυναίγειρο, τα δικαιώματά μας τα ανθρώπινα. Αλλά, για να φθάσουμε στο σημείο αυτό του ηρωισμού, πρέπει να έχουμε σαν κίνητρο μια ζωντανή πίστη στερεωμένη στην Γνώση. Και η Γνώση αυτή, για να είναι αληθινή, πρέπει να είναι θεμελιωμένη σ' ένα νόμο Φυσικό που να επιβάλλεται σαν αξία πραγματική σαν αξία αιώνια και ακατάλυτη.

Ο νόμος λοιπόν αυτός, ας το γνωρίσουμε όλοι μας, είναι ο μεγάλος Νόμος της Δικαιοσύνης ή ο Υπερέτατος Νόμος της Ανάγκης, που

διαζανονίζει την τροχιά της όλης Φύσεως και χαράσσει την πορεία όλων των συνειδήσεων αυτής. Τον νόμον τούτον η Φιλοσοφία εξείννη που ασχολείται με τον Εσωτερικό Λόγο των λειτουργιών όλων των φαινομένων της Φύσεως, θέλει να τον ονομάζει Νόμο της Αναγνωρίσεως. Γιατί, λέγει ότι, η Φύση είναι εκείνη που παρέχει, που δίδει τα πάντα στον άνθρωπο. Ο άνθρωπος οφείλει ν' αναγνωρίζει και να δέχεται το διδόμενον.

Το πραγματικό, το βαθύ, το εσωτερικό νόημα της Δικαιοσύνης αναλύεται επιγραμματικώτατα στο Ηυθαγόρειο αξίωμα «Έκαστω το ανήκον». Τα δε ανθρώπινα δικαιώματα συμπυκνώνονται στην έννοια του καθήκοντος, που επιβάλλει ν' αναγνωρίζουμε όλοι στον καθένα το δικαίωμα ν' απολαμβάνει ό,τι του ανήκει από τη Φύση.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τις Φυσιολογικές αυτές δοξασίες, η Δικαιοσύνη και το δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, φωλιάζουν σαν νόμος δυναμικός, αναλλοίωτος, και αδυσώπητος, σαν Νόμος Ανάγκης, μέσα στην Δημοκρατική εκείνη ουσία από την οποίαν όλα τα όντα έχουν πλαστεί και από την οποίαν αντλούν την δύναμη και τα μέσα της υπάρξεώς των και της συνεχίσεως της ζωής των. Το αρχαίο απόφθεγμα «ανάγκη και θεοί πείθονται» ερμηνεύεται ορθολογιστικά, ότι και οι θεοί, οι υπέρτατες εξείνες συνειδήσεις, ακολουθούν τον Νόμο της Δικαιοσύνης, σαν Νόμο ανάγκης στη Φύση. Η αλήθεια αυτή αναφέρει την αντίληψη, ότι η Φύση δημιουργεί προνομιά όντα, Κυρίους και Δεσπότες των άλλων.

Στην γλίμακα της ζωής η αξιολόγηση των όντων υπολογίζεται ανάλογα με την δύναμη με την οποία κάθε οντότης εκδηλώνει τους Νόμους της, τις Ιδιότητες της.

Στις χαμηλές βαθμίδες, οι νόμοι αυτοί βρίσκονται σε λήθαργο ή σε λανθάνουσα κατάσταση. Στις υψηλότερες εκδηλώνονται έντονα, εντονότερα. Φανερόνεται, τέλος, με πληρότητα, η οποία χαρακτηρίζει πια το ενσυνείδητο Έγώ, όταν τούτο αγγίζει την ωριμότητα, δηλαδή όταν έχει φθάσει την τελειότητα.

Για να μπορέσει, όμως, ο άνθρωπος να πατήσει το τελευταίο σκαλοπάτι της Πνευματικότητας, νομίζω ότι πρέπει ν' απολυνθεί πιστά, αλλά και ενσυνείδητα, ωρισμένες αρχές, που να τον κατευθύνουν σταθερά σε προαπορισμένο σημείο Ιδεολογικού προσανατολισμού. Είναι τούτο απαραίτητο και αναγκαίο, κυρίως σήμερα μέσα στα ποικίλα και αλληλοσυγκρουόμενα Ιδεολογικά ρεύματα, τα υλιστικά, τα αγνωστικιστικά, τα επιστημονικά, τα δογματικά, τα γιομάτα μονομέρεια και φανατισμό. Ο διανοητής, ο ερευνητής άνθρωπος, εάν δεν έχει μέσα του χαράξει ωρισμένες αρχές, που θ' ακολουθή-

σει, θα πάθει ό,τι ακριβώς θα πάθει ο θαλασσοπόρος εκείνος που θα επιχειρήσει να διαπλεύσει τον φουρτογινιασμενον ωκεανό με μια βάρκα χωρίς τιμόνι και χωρίς πυξίδα...

Το μέτρο της αλήθειας και οι αρχές που αρμόζουν στην φυσικο-ψυχολογική του κάθε στοχαστή, πιστεύω πως πρέπει ο καθένας μόνος του να τα πλησιάζει και να τα βρει, ερευνώντας αδιάκοπα με τόλμη, με ειλικρίνεια και με ελεύθερη σκέψη. Όταν κάποτε τα βρει, τα γνωρίσει, τον ικανοποιήσουν και τα πιστεύσει, τότε αβίαστα και εκούσια να τα ακολουθήσει. Τότε μονάχα υπό ιδίαν του ευθύνη να τα εφαρμόσει.

Ο άλλος, ο σοφός ή ο δεινός, ποτέ δεν πρέπει να γίνεται το καλούπι, πάνω στο οποίο να χύνουμε την Ιδεολογική ή την ηθική μας ιδιοσυστασία.

Ο καθένας μας είναι μια αυτεξούσια, αυτόνομη και ανεξάρτητη ατομικότητα. Έχει ωρισμένη αφετηρία υπάρξεως. Έχει οδεύσει ωρισμένη πορεία και η ψυχή του έχει την δική της ηλικία και εμπειρία. Την διακρίνει ωρισμένη ωριμότης με ανάλογη δυναμικότητα. Τέλος, έχει ο καθένας μας το δικό του ατομικό χαρακτήρα. Ο καθένας μας θα συνεχίσει μόνος του τις περιοδείες της ψυχής του και μόνος του θα διαλύξει το μονοπάτι του λιτρωμού του. Πρέπει ο καθένας μας να το πιστεύσει ότι είναι μια αθάνατη, αυτόνομη, αυτεξούσια οντότης, για να αισθανθεί και τις ευθύνες των πράξεών του. Είμαι και εγώ ένας σαν και σας. Ένας οδοιπόρος της Ζωής. Κατηύθηνα τα βήματά μου προς όλους τους ιδεολογικούς ορίζοντες και τους συναισθηματικούς κόσμους. Δοκίμασε η ψυχή μου, με πολλές εναλλαγές, τις πίκρες και τις χαρές, την ελπίδα και την απογοήτευση, την αποργή και την εκτίμηση, αλλά και την προσοχή. Σιχνά πλανήθηκα και έση αλα, αλλά και πότε - πότε γνώρισα μερικές αλήθειες, τις οποίες ακολουθήσα μονολιθικά.

Όλα αυτά με δίδαξαν, μ' εφοδίασαν με κάποια εμπειρία, για να νοιώσω τελικά πώς έχουν καταντήσει την κοινωνική ζωή των ανθρώπων, η άγνοια, η κακία, τις οποίες πρέπει να πολεμά με όλες του τις δυνάμεις κάθε άνθρωπος που αγαπά τον άνθρωπο. Ρωτούσα στα πρώτα βήματα των ερευνών μου έναν σοφό άνθρωπο που του χρωστώ πολλά στη ζωή μου. Τον ρώτησα μια μέρα, με δόση απερισκεψίας και τόλμης:

«Δεν μου λες, αγαπητέ μου, από πού ξεκίνησες εσύ για να φθάσεις εκεί που έφθασες;». Αυτός γέλασε με το καλοκάγαθο γέλιο του και μου απάντησε:

«Άκου μια ιστορία που μοιάζει σαν παραμύθι. Αλλά, για ζείνον

που μπορεί να εμβαθύνει, περιέχει πολλές αλήθειες που μπορεί να βοηθήσουν και σένα και άλλους, που θα το ακούσουν ή θα το διαβάσουν. Γιατί όλοι μας ποιός νωρίτερα και ποιός αργότερα, από κει θα περάσουμε ή έχουμε περάσει. Άκου λοιπόν:

Αρχικά, ανάλογα με τις δυνάμεις μου, ξεκίνησα από τη Δύση. Εκεί βασιλεύουν, το σκοτάδι, η αταξία, το ξωκώδες ένστικτο. Αυτά γεννούν και τρέφουν τη βία, την τυραννία, τον Εγωϊσμό. Εδοξίμασε για πολύ χρόνο η ψυχή μου τη μούχλα, την πίκρα, τη ξωκοτόνο δουλεία της καταστάσεως εκείνης. Η αποκρουστική, η ανυπόφορη γείωση της δεν έφυγε ακόμη από τη μνήμη μου. Εκεί, σαν κίνητρο της ενεργητικότητας, μας παρεδρεύει το ένστικτο, που δεν έχει άλλο σκοπό παρά τον κορεσμό του. Εκείνη όμως η περιορισμένη δράση μας βγάζει από τη νάρκη του λανθάνοντος και μας σπρώχνει στην κατάσταση της ενεργητικότητος.

Το έρεβος είναι άρνησις. Αλλά και τούτη έχει την χρησιμότητά της στη Φύση. Γιατί η αδράνεια, η στασιμότητα, που είναι τα χαρακτηριστικά της, μας κάνει να την αποσπρεφώμασε. Έ τέλος, μας διδάσκει να αποφύγουμε την αποτελμάτωση και να πολήσουμε τη δράση που είναι κίνησις και ζωή. Εγκατέλειψα όσο γρηγορότερα μπόρεσα τα πεδία του χάους και του σκοτους και πορεύτηκα **κατά την μεσημβρία.**

Εκεί καλλιεργείται και αναπτύσσεται το Συναίσθημα. Ισχυρό κίνητρο για την εξέλιξη των όντων. Τούτο γεννά τις επιθυμίες, τους πόθους, τους ενθουσιασμούς, και τον έρωτα που σφαιροκοπούν το ψυχικό Εγώ, για να το απαλύνουν, να το ημερώσουν και να το βοηθήσουν να ξεχάσει τις δοκιμασίες του σκοτους. Ταιυτόχρονα το γλυκό αυτό κίνητρο θερμαίνει, γιγαντώνει την ψυχή και την κάνει ικανή να φτερουγίσει και ν' απομακρυνθεί από την λάσπη της γης. Ο πόθος, ο ενθουσιασμός, ο έρωτας είναι δυνάμεις λυτρωτικές της ψυχής. Αλλά παράπλευρα πάλιν σ' αυτές ελλοχεύουν η ασπάθεια και οι παλινδρομήσεις, οι μεταπτώσεις, το ακόρεστο, η απογοήτευση για το ανεξπλήρωτο. Όλα αυτά δημιουργούν ανώμαλες καταστάσεις σαν τα σκαμπανεβάσματα μιας φουρνοκοθαλασιάς, που δοκιμάζουμε και μες μέσα στον εσωτερικό μας ωκεανό, τον αναταρασσόμενο από τις θύελλες των αποθημένων και των ανικανοποίητων ενορμήσεών μας και των ασίγαστων πόθων μας. Οι άστατες αυτές καταστάσεις φουγαδεύουν τη γαλήνη και την ειρήνη της ψυχής και θολώνουν την κρίση, τα τόσον απαραίτητα στοιχεία για την κατάνηξη της αλήθειας.

Εδοξίμασα και εκεί χαρές και πίκρες. Έφυγα χωρίς πλήρη ικα-

νοποίηση. Απεκόμισα όμως πολύτιμα εφόδια για να κατευθυνθώ **κατά το Βορρά.**

Εκεί έχει την επιζράτειά της η Νοησιαρχία. Εξήγησα ν' ακονίσω το μυαλό μου για να μπορέσω να συλλάβω την πραγματικότητα, να γνωρίσω όσο μπορούσα πιο κοντά την αλήθεια. Εξ όρτωσα το νοητικό μου με παντοειδείς γνώσεις. Μελέτησα τα πορίσματα όλων εκείνων που προηγήθηκαν στην έρευνα. Ομολογώ, κουράστηκα πολύ, έως ότου καταλάβω ότι η πλάνη παραλολouthεί σαν τη σκιά τον ερευνητή που επιχειρεί, μόνο με την νοητική του ικανότητα, να βρει και να κατακτήσει την αλήθεια. Η αβεβαιότητα, η αμφιβολία και ο σκεπτικισμός αναπέλλουν την ορμή προς τα πρόσω. Οι οδοιπορίες του Βορρά μ' ενέπλησαν με πολλές χρήσιμες και άχρηστες γνώσεις. Εγνώρισα, όμως, εκεί ότι έχω σαν άνθρωπος δικαιώματα επί της ζωής, επί της προόδου, επί του φωτισμού μου. Έμαθα εκεί ότι ουδείς δύναιται να μου αρνηθεί ή να μου αφαιρέσει, τα δικαιώματα αυτά. Μόνον η άγνοιά μου, η πλάνη μου και οι αδυναμίες μου μ' εμποδίζουν να τα διεκδικήσω.

Πρέπει λοιπόν να ξεριζώσω αυτές από μέσα μου για να γίνω ο Ισχυρός. Καταγίνομαι από χρόνια πολλά σ' αυτήν την κατεργασία του εαυτού μου. Δεν είναι και τόσο εύκολη δουλειά. Απέκτησα όμως ένα σποινδαίο στηρίγμα που θα με υποβαπάζει στις ατελείωτες οδοιπορίες της ψυχής μου. Άντλησα νέες δυνάμεις. Εγκατέλειψα το Βορρά για να στραφώ με τόλμη και με αισιοδοξία **κατά την Ανατολή.**

Εκεί αντίκρισα ένα διάχυτο απαλό φωτισμό που σκορπάει η χαράυγη πριν από την ανατολή του Ηλίου. Αυτό με βοήθησε να διακρίνω ένα μονοπάτι που οδηγούσε σε μια κατάφωτη οροσειρά. Προχώρησα και πάτησα τον πρώτο λόφο. Εκεί το στοργικό χέρι ενός αγαθού και σοφού γέροντα με σταμάτησε και μου έκαμε με πολλή ευγένεια την εξής ερώτηση:

«Γνωρίζεις, αδελφέ μου άνθρωπε, πού καταλήγει αυτό το μονοπάτι και τί πρέπει να έχεις σαν εφόδια για να μην το χάσεις και περιπλανηθείς».

Απάντησα: «Δεν γνωρίζω. Με υποβαπάζουν όμως οι αγαθές μου προθέσεις και με οδηγεί η Ελπίς. Εκείνο που ξέρω καλά είναι, ότι οι οδοιπορίες μου κρατούν αιώνες πολλούς, αναρίθμητους. Ήσαν πολύ εξαντλητικές. Βαρέθηκα πια τις περιπλανήσεις στη γη. Μέσα μου μεγαλώνει κάθε μέρα και περισσότερο μια δύναμη, που την λένε οι άνθρωποι **θέληση**. Λιτή τώρα με σπρώχνει να φτάω από δω κάτω. Θέλω και ζητώ μια νέα πατρίδα, που να την πλημμυρίζει

το φως της αγάπης, της Ελευθερίας, της Αικαιοσύνης, της Γνώσεως, του αγνού Έρωτα, του πραγματικού».

Σ' αυτά μου τα λόγια απάντησε έτσι ο καλοκάγαθος αυτός γάτο-
κος των ψηλών βουνών:

«Είσαι ειλικρινής. Τούτο με κάνει να σ' εκτιμώ. Η ειλικρίνεια και η σταθερή θέληση θα σε βοηθήσουν στην ανάβαση της οροσειράς που πάτησες. Στηριζέσαι σε μια βακτηρία που είναι από ξύλο αγριοελη-
άς. Και ο κότινος, με τον οποίον οι αρχαίοι Έλληνες έσπεφαν τους νικητές, ήταν από το ίδιο δένδρο. Την απέκτησες γιατί και συ νίκη-
σες τον εαυτό σου. Απέβαλες πολλές αδυναμίες σου και αρκετά ελαττώματα. Έτσι ξαλάς ρωσες την ψυχή σου από το ανηπόφορο βάρος τους. Τώρα, για να προχωρήσεις άνετα, πρέπει η απέραντη καλωσύνη, η σπένσε και ο ορθός λόγος να είναι οι αχώριστοι σύντρο-
φοί σου. Πορεύου τώρα την πορεία της ψυχής σου. Πάρα πάνω θα συναντήσεις μια Πηγή με Ζωοδόχο νερό. Να δοκιμάσεις την δροσιά του. Και άμα ξεκουραστείς, να προχωρήσεις θαρραλέα. Εκεί θα συναντήσεις φοβερά εμπόδια. Σου έχομαι να τα εκπορθήσεις και να συνεχίσεις το δρόμο σου. Τότε φως άπλετο θα λάμψει μπροστά σου. Πολλοί θνητοί δεν αντέχουν στη δύναμή του και σταματούν εκεί. Το φως αυτό είναι το προπέτασμα που καλύπτει τα άγια των αγίων. Είναι η κατοικία των Τελείων. Αλλά για να φθάσεις εκεί πρέπει πριν, να στεφανωθείς με στεφάνι πλεγμένο από κλώνους σμυρτιάς και δάφνης. Σου έχομαι να το κατορθώσεις και να μπεις εκεί που υπάρχει φως. Γνώσις, ατελείωτη μακαριότητα. Είναι και τούτο ένα από τα σπουδαιότερα ανθρώπινα δικαιώματά σου. Κατάκτησέ τα θαρραλέα. Οι ενχές μου και η στοργή μου σε συνοδεύουν»!

Ευχαρίστησα θερμά τον απροσδόγητον αυτόν προσπάτη μου, τον οποίο δεν ξεχνώ ποτέ, αλλά πάντα ζητώ την καθοδήγησή του, και προχώρησα με πολλήν αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση.

Πράγματι, έπειτα από μια οδοιπορία μαζονά και επίπονη, ανε-
κάληφα μια Πηγή με χρυσάλλινο νερό, που την σγάζαν δρύες και λείζες. Κάθισα εκεί κοντά. Καθαρίστηκα. Πίπα από το πεντακά-
θαρο νερό της. Δροσίστηξε η ψυχή μου.

**Αναγεννήθηκαν οι ιδέες μου και τα συναισθήματά μου. Τώρα νοιώθω να πλημμυρίζει την καρδιά μου μιά καλωσύνη για όλους και για όλα και ο Νους μου με ηρεμία και διαύγεια κατορθώνει να εξηγήει ικανοποιητικά για μένα τα φαινόμενα της Ζωής, που προ-
βάλλουν μπροστά μου.**

Έτσι νοιώθω σαν χρέος να φωνάξω τους συνοδοιπόρους μου έρευνητές και διανοητές, να έλθουν να δροσιασθούν και αιτοί στην

πηγή που συνάντησα στις οδοιπορίες της ψυχής μου ανά τους αιώνες. Και η πηγή αυτή δεν είναι άλλο τι παρά οι **Φυσιοκρατικές δοξασιές**, που τις σχεπάζει και τις φωτίζει το φως της Εσωτερικής φιλοσοφίας. Μελέτησε, λοιπόν και συ τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς. Εκεί θα βρεις πολλές αλήθειες, που θα σε κάνουν να εκτιμήσεις την όλη φύση, το Παν. Αγάπησέ Την με τις αισθήσεις σου και με το πνεύμα σου. Η αγάπη αυτή θα σε βοηθήσει να Την γνωρίσεις, να γνωρίσεις τους Νόμους Της και τους σκοπούς Της. Αφομοίωσε τον εαυτό σου προς αυτούς.

Η φύση όμως έχει και τον εσωτερικό της Λόγο, που γνωρίζεται μόνο με το πνεύμα και όχι μόνο με τις αισθήσεις. Στη Γνώση αυτή θα σε βοηθήσει η λεγόμενη Έσωτερική φιλοσοφία. Μελέτησέ την. Έχεις πολλά να ωφεληθείς. Ό,τι γνωρίζεις και σε ωφελήσει, να το μεταδώσεις και στους άλλους, για να τους βοηθήσεις, όπως εγώ βοήθησα εμένα.

Πίστεψε δε, ότι όποιος προσπαθεί να βοηθά τους ομοίους του, βοηθείται πολλαπλάσια από τις υπέρτερες αυτού συνειδήσεις. Οι ευχές μου και σπογγή μου θα σε παρακολουθούν πάντοτε.

Στράφηκα με ζήλο και σταθερότητα προς την κατεύθυνση που μου υπόδειξε ο μεγαλύτερος και ο σοφός πνευματικός Άδελφός μου. Η πρώτη και βασική αρχή της Κοσμοθεωρίας αυτής είναι η εξής:

Η φύσις είναι το Παν. Αυτήν την συνθέτει το Σύνολο των Οντιών, μορφών και συνειδήσεων, που έχουν εκδηλωθεί και δρουν στο άπειρο. Ο άνθρωπος μέσα σ' αυτόν τον Κόσμο, από τον οποίον

προήλθε, αποτελεί μιαν αιτόνομη και ενσυνείδητη ατομικότητα, που εξελίσσεται και τελειούται μόνον όταν προσαρμόζεται στους σκοπούς της Φύσεως και πορεύεται παράλληλα με τους νόμους της. Ταυτόχρονα όμως με την εμφάνισή του στη ζωή, ο άνθρωπος φέρει, σαν νόμο της υποστάσεώς του, το δικαίωμα ν' αντλεί από το περιβάλλον του τα μέσα της συντηρήσεως του οργανισμού του και τα μέσα της πνευματικής του προόδου. Η αναγνώρισις, λοιπόν, από τους ανθρώπους μιας κοινωνίας ό,τι σε κάθε έναν ανήκει από τη Φύση, σπνιστά την έννοια της Δικαιοσύνης. Η κοινωνία, σαν θεσιμός, ένα έπρεπε να έχει σκοπό: Να εξασφαλίζει τα εφόδια της ζωής, να παρέχει τα μέσα της μορφώσεως και της πνευματικής αναπτύξεως του ανθρώπου. Τέλος όλοι να φροντίζουν για την ευδαιμονία του καθ' ενός και ο καθ' ένας να φροντίζει για όλους.

Η φύσις με τον Νόμο της Δικαιοσύνης δίδει τα πάντα στους πάντες. Ο άνθρωπος καλείται να αναγνωρίσει ό,τι πάντες δικαιού-

νται να λαμβάνουν από την Κοινή Μητέρα Φύση, της οποίας η καρδιά είναι μόνο αγάπη και με αυτήν περιβάλλει τα παιδιά της. Ο άνθρωπος λοιπόν, οιασδήποτε καταστάσεως και αν είναι, μορφωμένος ή απαίδευτος, καλός ή κακός, λευκός ή έγχρωμος, πλούσιος ή πένης, έχει το δικαίωμα να περιμένει από τον άλλον άνθρωπο, αγάπη, στοργή και όχι μίσος· ενδιαφέρον και όχι περιφρόνηση ή αδιαφορία. Κάθε οντότης, που έρχεται στον κόσμο έχει το δικαίωμα να της παρέχεται τροφή και ενδυμασία, για να συντηρήσει τον οργανισμό της, που είναι το μέσον της εξέλιξής της ψυχής. Έχει το δικαίωμα να της παρέχονται τα μέσα της μορφώσεως και της πνευματικής της αναπτύξεως. Η κοινωνία δεν πρέπει να αναγνωρίζει πένητες και απόκληρους. Η ύπαρξίς τους είναι το ειδικότερο στίγμα της. Η ύπαρξις προνομιούχων, με άφθονα τα μέσα τα οικονομικά, είναι η μεγαλύτερη αδικία που ανέχεται η κοινωνία. Γιατί το επί πλέον, το πέραν των αναγκών καθενός, είναι κατακράτησις και αρπαγή από τους ισχυρότερους, των αγαθών που ανήκουν στο σύνολο.

Το ιερώτερο ανθρώπινο δικαίωμα είναι η ελευθερία. Η ελευθερία της Σκέψεως, η ελευθερία του Λόγου και η ελευθερία της Συνειδήσεως. Αυτός είναι ο τρόπος, που πάνω του στηρίζεται ο άνθρωπος, για ν' αναδειχθεί και να νοιώσει ότι αποτελεί στη Φύση ένα ενσυνείδητο, αυτόνομο και ανεξάρτητο Έγώ.

Οι λέξεις αυτές είναι η αθάνατη τριλογία, με την δύναμη και το Φως της οποίας κάθε ερμηνεία θα γίνει ικανός να βρει την αλήθεια, ακόμη και τον λιτρωμό του. Η μη αναγνώριση των τριών αυτών αγαθών, εμποδίζει το ξετύλιγμα των δυνάμεων της ψυχής, γεννά και τρέφει την πλάνη και τη Δεσποτεία. Η Δεσποτεία επιβάλλει τη μονομέρεια, το δόγμα, τη δουλεία, που εξουθενώνει την αξία εκείνη που λέγεται «Άνθρωπος».

Ελευθερία όμως δεν είναι συνώνυμον της ασυδοσίας. Η ελευθερία έχει όρια. Και τα όριά της είναι εκείνα, από τα οποία αρχίζει η ελευθερία του άλλου. Τοίτο συνιστά την έννοια του καθήκοντος, το οποίον μας επιβάλλει ν' αναγνωρίζουμε τα δικαιώματα της ελευθέρους ενέργειας του άλλου.

Εάν επιστοπήσουμε τα ανθρώπινα πράγματα, θ' αντικρύψουμε το χάος στις σκέψεις και το σκοτάδι στα αισθήματα των ανθρώπων. Θα συναντήσουμε την αταξία και τις αντιθέσεις στις μεταξύ τους σχέσεις. Σε κάθε μας βήμα θα βλέπουμε την προσπάθεια ν' αρπάξει ο ισχυρότερος ό,τι αγαθό μπορεί από τον πιο αδύνατο. Τέρεται ο δυνατός, όταν υποδουλώνει και εξουθενώνει τον άλλον.

Αποτέλεσμα η μεταξύ των αδελφών ανθρώπων εχθρότης, η πάλη, ο φόβος, το μίσος, η πενία, οι ομηωγές, η απελπισία, το άγχος και το δέος. Αυτή είναι η εικόνα της σημερινής κοινωνίας των ανθρώπων. Κόλασις, που τις φωτιές της τροφοδοτούν ο Εγωϊσμός, το άνομο συμφέρον, η απληστία, η αρχομανία, η παραγνώριση όλων των δικαιωμάτων που έχει από τη Φύση ο άνθρωπος.

Η παραπάνω εικόνα δεν είναι φανταστική. Δυστυχώς, είναι αυτή που συνθέτει τη ζωή των συγχρόνων ανθρώπων, που όπως είναι φτιαγμένη, δεν έχει ούτε νόημα, ούτε σκοπό υπάρξεως. Και γιατί αυτό; Γιατί ο άνθρωπος δεν πορεύεται σύμφωνα με τη Φύση και τους Νόμους της. Στο χέρι του είναι να σπρέψει τον ρου των πεπρωμένων του. Στο χέρι του είναι να δημιουργήσει συνθήκες βίου, που να του χαρίζουν χαρές και άνεση, πρόοδο και γηθοσύνη. Δικαιώματά του είναι να ζητήσει να ρυθμίζουν τις μεταξύ των ανθρώπων σχέσεις **η αγάπη, η ελευθερία, η δικαιοσύνη**. Ας συσπειρωθούν όλοι οι έμφρονες άνθρωποι γύρω από την θείκη αυτή τριλογία και ας γίνει αυτή πολιτικός τους απέναντος. Ας γίνει πανανθρώπινη συνείδηση, ότι η ανθρώπινη προσωπικότητα έχει δικαιώματα αναπαλλοτρίωτα και αναφαίρετα. Η συνείδηση αυτή ας μετουσιωθεί σε Νόμους Κοινωνικούς, σε Νόμους Πολιτειακούς, που να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ειτυχώς, η ουστοπία αρχίζει να μεταβάλλεται σε ευχάριστη πραγματικότητα.

Οι δοκιμασίες του δεύτερου και το δέος του τρίτου πολέμου, ωδήγησαν μερικά πνεύματα φωτεινά να κινηθούν έντονα στα διεθνή πεδία της ανθρωπιστικής δραστηριότητας, ώστε σήμερα μπορούμε να διαπιστώσουμε με χαρά ότι όλα τα έθνη αναγνώρισαν και ενίσχυσαν την διεθνή οργάνωση που ασχολείται από δεκαετίας με τα Ανθρώπινα δικαιώματα.

Τώρα, ας ενώσουμε όλοι μας τις ευχές μας και τις προσπάθειές μας, όπως σύντομα η νομοθεσία κάθε κράτους προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τότε μόνο θα αλλάξει όψη η ανθρωπότητα. Η κοινωνική αθλιότητα θα μεταβληθεί σε ειρήνη, σε πρόοδο, σε χαρά που νοσταλγεί και τόσο έντονα θηρεύει ο σύγχρονος άνθρωπος.

Με τα όσα σας απασχόλησα σήμερα θέλησα να θεμελιώσω την έννοια των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων πάνω σε βάσεις που ούτε ο άνθρωπος με τα σοφίσματά του και τις αδυναμίες του, μα ούτε και ο χρόνος με την φθοροποιό του δύναμη, να είναι σε θέση να τις κλονίσουν. Ο φυσικός Νόμος, που πάνω σ' αυτόν προσπάθησα να αιτιο-

λογήσω και να στερεώσω το νόημα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, είναι αιώνιος, αληθινός, είναι ακατάλυτος.

Κανένας θνητός δεν μπορεί να τον παραβεί χωρίς θλιβερές γι' αυτόν συνέπειες, που δεν είναι άλλο παρά οι δοκιμασίες και ο πόνος που δοκιμάζει ο παραβάτης του.

Πάντοτε ας θυμόμαστε ότι:

Κανένας από μας, όσο σοφός, όσο δυνατός και να γίνει δεν μπορεί να καταστεί υπέρτερος της αληθείας. Κανένας μας δεν μπορεί να γίνει ισχυρότερος από ένα Νόμο της φύσεως. Σοφός και ευδαίμων είναι εκείνος που αγαπά και ακολουθεί ό,τι είναι φυσικό, είναι αληθινό, ότι είναι θείον.

Ο αρχαιοελληνικός πνευματικός πολιτισμός

«Οι αθάνατοι κι' οι ωραίοι»

Από το «Δωδεκάλογο του Γύγτον» του Κωστή Παλαμά

Ω, οι πηγές οι αθόλωτες της Σκέψης,
οι ασυγγέμιστοι της Τέχνης ουρανοί,
οι Αθάνατοι κι' οι Ωραίοι.

Κι' είναι της Αλήθειας οι διδάχοι
της αμέριμης Ομορφιάς οι πιστοί,
γέροι, απείραχοι, όλο νέοι,
και ήλιοι που σου δίδονται να τους χαρής
πάντα μεστό δρόσος κάποιον Απρίλη
οι Αθάνατοι κι' οι Ωραίοι.

Από τους γαλούς της Ιωνίας
κι' από της Αθήνας τον αέρα
που όλα πνεύματα τα ζάνει καθώς πνέει,
κι' από της Ελλάδας τ' αγνά χρώματα,
η Σοφία, ο Λόγος, ο Ρυθμός,
οι Αθάνατοι κι' οι Ωραίοι.

Κι' είναι οι Πλάτωνα και πίσω τους,
της Ιδέας ήρωες, οι φιλόσοφοι,

κι' η Αρετή μ' αιτούς «η λεβεντιά είμαι!» λέει.
 Κι είναι οι Όμηροι, και πίσω τους
 όλοι οι ψάλτες και των Όλυμπων οι πλάστες,
 οι Αθάνατοι κι' Ωραίοι.

Τη στερνή πατρίδα τους την παρατάν,

.....
 και του κόσμου γίνονται πολίτες,
 οι Αθάνατοι κι' οι Ωραίοι!

Το έργο των κακοποιών πνευμάτων

«Αν κάποια μέρα», άρχισε να μου λέει ο Γέροντας Πορφύριος, «περπατάς ήσυχος στο δρόμο σου και ιδείς τον αδελφό σου να πορεύεται κι' αυτός ήσυχα, αλλά σε κάποια στιγμή αντικρύσεις έναν κακό άνθρωπο, να πετάγεται ξαφνικά από μια πάροδο και με ένα μαχαίρι να ορμά κατεπάνω στον αδελφό σου, να τον κτυπά, να του τραβά τα μαλλιά, να τον πληγώνει και να τον ρίχνει κάτω ματωμένο, εσύ, μπροστά σ' αυτό το θέαμα, θα οργισθείς εναντίον του αδελφού σου ή θα τον λυπηθείς;»

Παραξενεύτηκα με την ερώτηση του Γέροντα και τον ρώτησα κι εγώ με τη σειρά μου: Πώς είναι δυνατόν να οργισθώ εναντίον του πληγωμένου αδελφού μου, που έπεσε θύμα του κακοποιού;... «Εί, λοιπόν» συνέχισε ο Γέροντας, «κάθε άνθρωπος, που σε προσβάλλει, που σε βλάπτει, που σε σικοφαντεί, που σε αδικεί με οποιοδήποτε τρόπο, είναι ένας αδελφός σου, που έπεσε στα χέρια του κακοποιού διαβόλου. Εσύ, όταν αντικρύσεις τον αδελφό σου να σε αδικεί, τί πρέπει να κάνεις; Πρέπει να τον λυπηθείς πολύ, να τον συμπονέσεις και να παρακαλέσεις θερμά και σιωπηλά το Θεό, να στηρίξει εσένα, στη δύσκολη αιτή ώρα της δοκιμασίας σου και να ελεήσει και τον αδελφό σου, που έπεσε θύμα του ληστή διαβόλου κι ο Θεός θα βοηθήσει κι εσένα και τον αδελφό σου. Διότι, αν δεν το κάνεις αυτό, αν, αντιθέτως, οργισθείς εναντίον του αδελφού σου, αντιτάσσοντας στην επίθεσή του, αντεπίθεσή σου, τότε ο διάβολος, που βρίσκεται στο σβέρκο του αδελφού σου, πηδάει και στο δικό σου σβέρκο και σας χορεύει και τους δύο».

(Από το βιβλίο «Κοντά στο Γέροντα Πορφύριο» του Κ. Γιαννιτσιώτη, σελ. 35)

Σημείωση: Κατά τις συμβουλές των διδασκάλων της σοφίας, ο άνθρωπος μπορεί να προστατευθεί από τα χέρια του κακοποιού διαβόλου, με την αγνότητα της ζωής του. Δηλαδή με την ανιδιοτέλειά του, την ταπείνωσή του, την απλότητα της ζωής του και την αγάπη του για όλα τα όντα. Οι αρετές αυτές είναι η ασπίδα του.

Ο Τεκτονισμός ως φιλοσοφικός, φιλανθρωπικός και προοδευτικός θεσμός στο κατώφλι του 21ου αιώνα.

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΠΑΡΤΣΙΝΕΒΛΑΟΥ

Η εξέλιξις του πνευματικού πολιτισμού της ανθρωπότητας οφείλει πολλά εις τας μυστηριακάς οργανώσεις. Είναι γνωστόν δε ότι εις τα άδυτα των ιερών αυτών, εσχεδιάσθησαν υπέρροχα δημιουργήματα της ανθρωπίνης διάνοιας και ανεπτύχθησαν αρχαί και θεωρία υπό την σκέπην και ώθησιν των οποίων το ανθρώπινον γένος εβάδισεν προς την επί τα πρόσω εξέλιξίν του, ως αναφέρει ο αείμνητος Διδάσκαλος Αλέξανδρος Ίξάζοπουλος.

Η γνώμη αυτή, υποστηρίζεται από όλους σχεδόν τους αρχαίους συγγραφείς και φιλοσόφους, αλλά και από νεωτέρους όπως π.χ. υπό του Βολταίρου, ο οποίος διεκήρυξεν ότι: «Εις το χάος των κοινωνικών προλήψεων μία μόνον Οργάνωσις ευρέθη η οποία, επιτόδισεν τον άνθρωπον να μη πέσῃ εις καθολικὴν αποκτήνωσιν. Η οργάνωσις αυτή είναι τα «Μυστήρια». Τα Μυστήρια λοιπόν ήσαν εκείνα που βοήθησαν τους προγόνους μας να βαδίσουν προς την ψυχικὴν και πνευματικὴν των εξέλιξιν. Είναι βέβαιον ότι, εκεῖ όπου λειτουργήσαν Μυστήρια, εκεῖ ανεπτύχθη και πολιτισμός αξιόλογος, καθόσον αυτά ήσαν, η ανταύγεια του πολιτισμού.

Οι ενάρετοι και οι σοφοί λοιπόν της αρχαιότητος δια των Μυστηρίων βοήθησαν τους προγόνους μας εις την πνευματικὴν και ψυχικὴν των εξέλιξιν.

Εις την εποχὴν μας κυρία μυστηριακὴ οργάνωσις υπό παγκόσμιον χαρακτήρα είναι ο Τεκτονισμός, ο οποίος πρέπει να επιτελέ-

σει εις την κοινωνία των ανθρώπων τον αυτόν με τας αρχαίας μυστηριακάς οργανώσεις προορισμόν, δεδομένου μάλιστα ότι και αι Μυστηριακαί Οργανώσεις και ο Τεκτονισμός προορισμόν έχουν την ανύψωσιν του ψυχικού και πνευματικού Είναι του ανθρώπου και της ανθρωπότητος.

Ο αείμνηστος Πέτρος Γράβιγγερ εις το βιβλίο του «Θεμέλια Βασιλικής Τέχνης» γράφει: «Διάδοχος των Μυστηρίων και των Μυστηριακών Οργανώσεων, είναι ο σύγχρονος Τεκτονισμός, ο οποίος βασιζεται επί της αρχής της αδελφότητος, της ισότητος και της ελευθερίας της συνειδήσεως και αποβλέπει εις την συνένωσιν των ανθρώπων πάσης κοινωνικής τάξεως επί ταιντώ και έχει ως τελικόν σκοπόν την επικράτησιν επί της Γης της Αληθείας και της Αγάπης.».

Συνεχιστής λοιπόν και θεματοφύλαξ των ηθικών και πνευματικών παραδόσεων, ο Τεκτονισμός αγωνίζεται να διατηρήσει ακεραίαν την αιτονομίαν του ανθρώπου, να διαπλάσει ενάρετα ήθη και να κρατήσει ασάλευτον το βάθρον της αρετής.

Αναζητεί τί ημπορεί να λυτρώσει τον άνθρωπον, ως προσωπικότητα από το βάρος της ύλης δια να τον οδηγήσει προς το ακτινοβόλον φως του μέλλοντος, προς τους θαυμασίους πολιτισμούς μιας αύριον, τόσον υπερέτερας της σήμερον, όσον και αυτοί είναι υπέρτεροι από την πρωτόγονον βαρβαρότητα. Ο Τεκτονισμός λοιπόν ως φιλοσοφικόν Ίδρυμα χρησιμοποιεί ίδιον τρόπον και μέθοδον ερεύνης της αληθείας και της Φύσεως.

Ο Μισπαγωγός Σπιριδών Νάγος εις το έργον του «Πνευματικά Ιδέα» μεταξύ άλλων αναφέρει: «Κάθε ύπαρξις δικαιούται να έχει στην διάθεσίν της όλα τα μέσα της προόδου, της παιδείας για να μάθει και αυτή την αλήθεια και ν' αποκτήσει την Ελευθερίαν την κοινωνικήν και την πνευματικήν. Κάνε ότι μπορείς για ν' ανανήψει ο αδελφός σου. Δώσε χείρα βοηθείας να βγει από τον βούρκο της κατωπερότητος. Μη προκαλείς, μη υποτιμάς κανένα, πάντα να είσαι ανεκτικός».

Ας υπενθυμίσουμε λοιπόν στους συνανθρώπους μας ότι η ίδια η φύση απαιτεί καλοσύνη από τον άνθρωπον, απαιτεί παγκόσμια αδελφοσύνη, απαιτεί την ένωση όλων μας. Θα πρέπει οι άνθρωποι να θυμηθούν τα σοφά λόγια του Βοίδα: «Ποτέ το μίσος δεν καταστέλλεται με το μίσος, αλλά με την αγάπη» και ότι «Το μίσος είναι πηγή δυστυχίας για την ανθρωπότητα». Αλλά και του αειμνήστου Καρόλου Λεντμπήτερ, ο οποίος είχε πει: «Τα δεινά στο κόσμο προέρχονται από έλλειψη αγάπης και αδελφικότητος. Αν ο άνθρωπος

μάθει να αγαπά και να παίρνει την αδελφική σπάση, όλα τα δεινά θα σπαματήσουν και θα ανατείλει ο χρυσός αιώνας».

Φιλανθρωπικός

Ο Τεκτονισμός δεν είναι όπως είπομεν, μόνον φιλοσοφικός, δεν επιδιώκει μόνον την γνώσιν, δεν ικανοποιείται μόνον εκ της σοφίας, αλλ' είναι και φιλανθρωπικός και χρησιμοποιεί και τους δύο παράγοντας δια την προαγωγήν του ανθρώπου και του ανθρωπισμού.

Η Τεκτονική φιλανθρωπία στρέφεται κατ' αρχήν προς το σύνολον της απροσώπου ανθρωπότητος και επιζητεί, να φωτίσει αυτήν και ανυψώσει το πνευματικόν της επίπεδον και βελτιώσει το ηθικόν και ψυχικόν της Είναι. Ειδικώτερα εις την έννοιαν της τεκτονικής φιλανθρωπίας ενσαρκούται η **αγάπη**, η οποία αποτελεί και τον πυρήνα αυτής, ούτως ώστε άνευ της βαθείας προς τον άνθρωπον, όχι τον ορισμένον άνθρωπον, αλλά προς παν ανθρώπινον ον αγάπης, φιλανθρωπία υπό τεκτονικήν έννοιαν δεν νοείται.

Ο Μυσταγωγός Σπυρίδων Νάγος έλεγε:

«Φΐλει τον άνθρωπον, όχι από δεοντολογίαν ή κατ' επιταγήν. Φΐλει τον άνθρωπον αδιαφορώντας εάν αυτός σε αγαπά, σε μισεί ή σε περιφρονεί. Στο πρόσωπο κάθε ανθρώπου να βλέπεις επαναλαμβανόμενη την ίδια σου υπόσταση».

Προοδευτικός

Ο αείμνηστος Αντώνιος Ανδριανόπουλος εις το βιβλίον του «Τί είναι ο Τεκτονισμός» γράφει: Ο Τεκτονισμός είναι εταιρεία προοδευτική. Τί δε είναι πρόοδος; Η διαρκής μεταβολή μιας καταστάσεως προς καλύτεραν εξυτηρέτησιν του επιδιωκόμενου σκοπού».

Ενδιαφέρει λοιπόν ο Τεκτονισμός δια τον άνθρωπον και θέλει, όπως αυτός προοδεύσει, να προοδεύσει προς πάσαν κατεύθυνσιν. Ο Τεκτονισμός επιδιώκει την αναμόρφωσιν της ανθρωπίνης ψυχής, την αναμόρφωσιν του ανθρώπου, την αναμόρφωσιν της ανθρωπίνης κοινωνίας, την διαρκή μεταβολήν των συνθηκών του ανθρωπίνου βίου και της καταστάσεως των ανθρώπων προς καλύτεραν εξυτηρέτησιν του σκοπού των.

Ο Τεκτονισμός εκπηδήσας, ως αναφέρει ο αείμνηστος Κωνστάντος Μελισσαρόπουλος, από τα επαγγελματικά σωματεία των οικοδόμων του Μεσαίωνα είναι μία νεοτέρα μορφή του Πανανθρώπινου Θεσμού των Μυστηρίων της αρχαιότητος.

Μία μετενσάρκωσης των Καβείρων, των Ορφικών και των Ελευσινίων, μία μετενσάρκωσης του Τάγματος των Ροδοσταύρων και του Τάγματος των Ναϊτών, υπό άλληνη βεβαίως μορφήν και ονομασίαν, αλλά με το αυτό περιεχόμενον.

Οι σκοποί και οι μέθοδοι παραμένουν οι ίδιοι:

Η εξέλιξις και τελειοποίησις της ανθρωπίνης ψυχής. Το ιδεολογικόν περιεχόμενον του Τεκτονισμού, ωθεί τα μέλη του όπως εργάζονται αδιαλείπτως υπέρ της προόδου και της πνευματιζής και ηθικής ανορθώσεως, υπέρ της ευδαιμονίας της ανθρωπότητος, ιδιαίτερα όμως της βελτιώσεως του ανθρώπου. Θα συνεχίσει δε να υπάρχει αιωνίως, δια της καθοδηγήσεως δε των μυστηρίων, οδηγεί τους τέκτονας εις τα έργα προόδου δια την ανθρωπότητα, όχι μόνον σήμερα, όχι μόνον τον 21ον αιώνα, αλλά εις το διηνεκές.

Στον καινούργιο λοιπόν αιώνα που πλησιάζει, ας προσπαθήσωμεν να πρωτοστατήσωμεν εις την βοήθειαν των συνανθρώπων μας, υλικήν, ηθικήν και πνευματικήν δια τον παραδείγματός μας και της αγάπης μας.

Ας ζούμε ο ένας από την ευτυχίαν του άλλου και όχι ο ένας από την δυστυχίαν του άλλου.

Ας μην λησμονήσωμεν δε ποτέ τα λόγια της Άννυ Μπέζαντ, περιφήμου προέδρου της Παγκοσμίου Θεοσοφικής Εταιρείας:

«Να υπηρετείς την ανθρωπότητα είναι το πιο ευγενικό προνόμιο. Να εργάζεσαι για τους άλλους, είναι η πιο πλούσια ανταμοιβή».

Μια ενδιαφέρουσα διήγηση

Το όραμα της μητέρας προειδοποίησε

Η πιο θερμή επιθυμία της μητέρας ήταν να παντρευθώ ο μεγάλος μου αδελφός, ο Ανάντα. «Αχ, όταν θα αντικρύσω το πρόσωπο της γυναίκας του Ανάντα, θα μου φανή πως βρίσκομαι στον Παράδεισο». Συχνά άκουγα την μητέρα μας να εκφράζει με τέτοια λόγια την μεγάλη της επιθυμία, που ήταν άλλωστε σύμφωνη με την ινδική παράδοση για την συνέχιση της οικογένειας.

Ήμουν περίπου ένδεκα ετών την εποχή που αρραβωνιάστηκε ο Ανάντα. Η μητέρα ήταν στην Καλκούτα όπου, καταχαρούμενη, εφρόντιζε τα της προετοιμασίας του γάμου. Ο πατέρας κι εγώ εμέναμε μόνονι στο σπύτι μας στο Μπαρεγκί (Barcilly), προς τα βόρεια

μέρη των Ινδιών. Εκεί είχαν μεταθέσει τον πατέρα, δια λόγους υπηρεφισιακούς.

Είχα παρακολουθήσει άλλοτε αυτές τις επιβλητικές τελετές, στους γάμους της Ρόμα και της Ούμα, των δύο μεγαλύτερων μου αδελφών. Οι προετοιμασίες όμως για τον Ανάντα ήταν πολύ πιο σοβαρές και επίσημες, αφού επρόκειτο για πρωτότοκο αγόρι. Η μητέρα υποδέχεται πολλούς συγγενείς που έφθαναν καθημερινώς στην Καλκούττα από μακρινές πόλεις, και εφρόντιζε για την διαμονή τους σε ένα σπίτι που προ-σλίγον είχαμε αγοράσει. Όλα ήταν έτοιμα: τα ωραία φαγητά του γεύματος, ο χαρμόσιννος κινητός θρόνος που θα μετέφερε τον αδελφό μου στο σπίτι της νύφης, οι γιρλάντες με τους χρωματιστούς λαμπτήρες, τα πελώρια ζώα από χαρτόνι, - γκαμήλες και ελέφαντες, - οι τρεις ορχήστρες, - αγγλική, σκοτσέζικη και ινδική, - οι ηθοποιοί που θα μας διασκέδαζαν και οι ιερωμένοι για την λειτουργία, που θα εγίνετο σύμφωνα με τις παραδόσεις του παλιού καιρού.

Ο πατέρας κι' εγώ, με προδιάθεση φορτιστική, είχαμε υπολογίσει να συναντήσουμε την υπόλοιπη οικογένεια εγκαίρως για την ώρα της τελετής, όμως λίγο πριν από την μεγάλη μέρα, μου ήλθε μια φρικτή οπτασία. Αυτό μου συνέβη στο Μπαρεγί κατά τα μεσάνυχτα. Καθώς κοιμόμουν πλάϊ στον πατέρα, στη βεράντα, με ξύπνησε ένα περίεργο θρόϊσμα που έκανε η κοινοπιέρα, σα να κινιάρει γύρω από το κρεβάτι. Το ελαφρότατο ύφασμά της διαχωρίστηκε, και τότε είδα την προκίβλη μορφή της μητέρας.

«Ξύπνησε τον πατέρα σου!» μου είπε με μια φωνή που μόλις ακουγόταν σαν ψίθυρος. «Πάρτε το πρώτο τραίνο που θα βρήτε, στις τέσσερες το πρωί. Ελάτε γρήγορα στην Καλκούττα αν θέλτε να με προοθήσετε ζωντανή» και το φάντασμα της μητέρας χάθηκε.

«Πατέρα, πατέρα, η μητέρα πεθαίνει!». Ο τρόμος της φωνής μου τον ξύπνησε αμέσως. Μου ήλθαν λιγμοί αναγκράτητοι.

«Μη δίνης σημασία στις παραισθήσεις σου», είπε ο πατέρας, που, όπως πάντοτε, δεν παρεδέχτο αμέσως μία απότομη νέα κατάσταση. «Η μητέρα σου είναι λαμπρά στην υγεία της. Αν μας έλθουν κακά νέα, θα φύγουμε αύριο».

«Ουδέποτε θα συγχωρήσης τον φαιτό σου», του είπα, «που δεν θέλεις να φύγουμε αμέσως»· από την αγωνία μου δε επρόσθεσα με πίκρα: «Οτί' εγώ άλλοτε θα σε συγχωρέσω ποτέ».

Μόλις ξημέρωσε, μας ήλθε το μήνυμα που δεν χωρούσε αμφιβολία: «Μητέρα βαρεια άρρωστη· γάμος αναβάλλεται· ελάτε αμέσως».

Φύγαμε αλλόλογρονες...

Εφθάσαμε στο σπίτι μας στην Καλκούττα, μόνο για να αντιμετωπίσουμε το ασύλληπτο μυστήριο του θανάτου (για ένα παιδί ένδεκα ετών). Βυθίστηκα σε μία κατάσταση από την οποία σχεδόν έλειπε η ζωή. Πέρασαν χρόνια ολόκληρα ως που να κατορθώσω να παραδεχθώ το αναπόφευκτο.

(Από το βιβλίο «Η αυτοβιογραφία ενός γιόγκι» του Π. Γιογκανάντα, 9η έκδοση, σελ. 32)

Η ΑΥΡΑ

Υπάρχει σε κάθε άνθρωπο και χαρακτηρίζει την ψυχική του κατάσταση

Τον Όμρανι Αϊβανχόφ

Το κάθε τι που υπάρχει, οι άνθρωποι, τα ζώα, ακόμη και οι πέτρες, εκπέμπει μύρια, παράγει ακτινοβολίες και αυτή η ρευστή, αιθέρια ατμόσφαιρα, που περιβάλλει κάθε πράγμα, αυτό ακριβώς ονομάζουν αύρα. Βέβαια δεν είναι ορατή παρά μονάχα για τους διορατικούς, και πολλοί άνθρωποι δεν ξέρουν ούτε καν ότι υπάρχει. Η αύρα λοιπόν είναι αυτό το είδος του φωτεινού κύκλου που περιβάλλει κάθε ανθρώπινο πλάσμα, με τη διαφορά ότι, σε μερικούς, είναι πλατειά, ευρεία, φωτεινή, δυνατή, έχει δονήσεις έντονες και χρώματα υπέροχα, ενώ σ' άλλους, αντίθετα, είναι μικρή, θαμπή, ομιχλώδης και άσχημη...

Μπορούμε να πούμε ότι είναι το δέρμα της ψυχής, γιατί αυτή την καλύπτει, την προσπατεύει... Μέσα απ' την αύρα μας παράγεται μια αδιάκοπη ανταλλαγή ανάμεσα σε μας και τις δυνάμεις της φύσης...

Η αύρα παριστάνει τις κεραίες μας, είναι μια συσκευή που συλλαμβάνει τα μηνύματα, τα κύματα, τις δυνάμεις που μας έρχονται από το σύμπαν. Υποθέστε τώρα ότι υπάρχουν όσον κόσμο ορισμένες ανόσιες επιρροές. Εάν έχετε μια αύρα πολύ δυνατή, πολύ φωτεινή, αυτές οι δυνάμεις δεν μπορούν να περάσουν και να φθάσουν μέχρι τη συνειδήσή σας για να σας αγγίξουν, να σας κλονίσουν ή να σας βλάψουν. Γιατί; Επειδή πριν να φθάσουν μέχρι εσάς, πρέπει πρώτα να συναντήσουν την αύρα σας. Αυτή η αύρα είναι ένα φράγμα, ένας τοίχος...

Η αύρα είναι εκπορεύσεις και μάλιστα όχι εκπορεύσεις του

φυσικού σώματος... Για να αυξήσετε την ένταση, την αγνότητα και τη δύναμη της αύρας, είναι σημαντικό να έχετε το υψηλό ιδανικό να εργασθείτε πάνω στον εαυτό σας, **για να πραγματοποιήσετε πράξεις ευγενικές και δίκαιες· να έχετε αγνές σκέψεις και αγνά συναισθήματα...**

Γιατί πάντα παρουσίασαν τους αγίους μ' ένα στεφάνι χρυσαφί γύρω από το κεφάλι; Στο παρελθόν, υπήρχε μια ολόκληρη επιστήμη χρωμάτων, που εξηγούσε ότι κάθε αρετή εκφράζεται μέσα από ένα ιδιαίτερο χρώμα, και ότι τα χρώματα που παράγονται απ' αυτές τις αρετές, σχηματίζουν την αύρα. Οι άγιοι είναι υπέρξεως μεγάλης

αγνότητας, που θέλουν να πλησιάσουν προς τον Κύριο, να ενωθούν μαζί Του, για να Τον γνωρίσουν και να γίνουν όπως Εκείνος, και μέσα απ' αυτή την επιθυμία γνώσης, αποκτούν μια τέτοια διεισδυτικότητα, μια τέτοια σοφία, ώστε **ένα χρώμα κίτρινο - χρυσαφί αναβλύζει από την πιο βαθειά τους ύπαρξη και τους περιστοιχίζει... Αν ο άνθρωπος είναι αγνός, η αύρα του γίνεται διανυγής και διάφανη...**

Και τώρα πώς να εργασθείτε πάνω στην αύρα; Μπορείτε να το κάνετε με δύο τρόπους. Πρώτα με τη συνειδητή θέληση, δηλαδή με την συγκέντρωση πάνω στα χρώματα: να φαντάζεστε ότι κολυμπάτε μέσα στα πιο αγνά, τα πιο φωτεινά χρώματα... Η δεύτερη μέθοδος είναι να εργασθείτε πάνω στις αρετές: **την αγνότητα, την υπομονή, την επιείκεια, την γενναιοδωρία, την καλοσύνη, την ελπίδα, την πίστη, την ταπεινότητα, τη δικαιοσύνη, την αμελοκερδεια.** Αυτή η δεύτερη μέθοδος είναι η πιο σίγουρη. Εργάζεστε πάνω στις αρετές και αυτές οι ίδιες οι αρετές σχηματίζουν την αύρα σας.

Κάθε μέρα προσπαθείτε να κάνετε την άσκηση: Πάρτε ένα πρίσμα, κατευθύνετε το προς το φως του ήλιου, και κοιτάξτε πως, διαπερνώντας το, αυτό το φως αποσυντίθεται σε επτά χρώματα. Κι όταν θα έχετε καλά θεωρήσει τα αληθινά χρώματα, τότε κλείστε τα μάτια και φανταστείτε ότι περιβάλλεστε από το ιώδες, έπειτα από το κυανό, το πράσινο και ούτω καθεξής. Ή αρχίστε από το κόκκινο, για να πάτε μέχρι το ιώδες, διατηρώντας για λίγα λεπτά κάθε χρώμα γύρω σας. Εφαρμόζοντας καθημερινά αυτή την άσκηση, θα κατορθώσετε να εξαγνίσετε την αύρα σας, να την δυναμώσετε και θα αισθανθείτε τόσο καλά, ώστε και σεις ο ίδιος θα εκπλαγείτε...

Αν η αύρα σας δεν είναι καθαρή, όχι μόνο οι καλές επιρροές των πλανητών, αλλά ούτε και οι ευλογίες, που οι αγγελικές υπάρξεις στέλνουν στη γη, μπορούν να εισχωρήσουν μέσα σας, εξαιτίας

όλων των παχειών στροφιάτων, που κρύβουν την αληθινή σας ύπαρξη. Όταν τα σύννεφα είναι πυκνά, κρύβουν τον ήλιο, που δεν μπορεί πια να ξεσπάνει ούτε να φωτίσει τα πλάσματα. Το ίδιο συμβαίνει με κάθε πρόσωπο αγκώδες, ταραγμένο, γεμάτο οργή ή μίσος: υπάρχουν σύννεφα στην αύρα του...

Το φως προσελκύει το φως, η αγνότητα την αγνότητα. Επομένως, αν η αύρα σας είναι ακάθαρτη, θαμπή, χαώδης, όλες οι αρμονικές, αγνές και φωτεινές δυνάμεις θα μένουν απ' έξω, και μόνον ό,τι είναι θαμπό και άσχημο θα εισορμήσει σ' αυτήν, γιατί αυτή θα αφήσει να περάσει ό,τι της μοιάζει...

Η αύρα χρησιμεύει για να προσελκύσει πάνω σας την προσοχή των ουρανίων υπάρξεων. Αλλά σας επιτρέπει επίσης να μπειτε στις περιοχές όπου κατοικούν αυτές οι υπάρξεις... Η κατάσταση της αύρας, η αγνότητά της, η διαύγειά της εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο ο άνθρωπος ζει. Αν αφήνεται να παραισθεθεί προς την εσωτερική ραθυμία, την αταξία, τα ελαττώματα, η αύρα του γίνεται όμοια με ένα έλος, απ' όπου διαφεύγουν κάθε είδους ανθισμένα μιάσματα που οι άλλοι αισθάνονται... Ενώ ένας Μύστης, ένας Δάσκαλος, ο οποίος για αιώνες και χιλιετίες, έχει εργασθεί για να αναπτύξει μέσα του την αγάπη, τη σοφία, την αγνότητα, την αμολοχέρδεια, κατέχει μια πελώρια αύρα, μέσα στην οποία τα πλάσματα έρχονται να βυθισθούν και όπου αισθάνονται χορτασμένα, ειρηνεμένα, δυναμωμένα, οδηγημένα προς μία θεία κατεύθυνση.

Μία αύρα καθαρή φέρνει βελτιώσεις πρώτα - πρώτα σε σας τον ίδιο. Αλλά μεταμορφώνει επίσης και την ατμόσφαιρα γύρω σας, και γι' αυτό οι άλλοι αρχίζουν να σας αγαπούν χωρίς καν να ξέρουν το γιατί, αισθάνονται καλά κοντά σας. Στην πραγματικότητα, αυτό που αισθάνονται είναι μια παρουσία, η παρουσία των φωτεινών υπάρξεων που προσελκύσε η αύρα σας. Οι ουράνιες οντότητες αγαπούν τα καθαρά χρώματα, και όταν παρατηρούν μια ύπαρξη που περιβάλλεται απ' αυτό το φως και αυτά τα χρώματα, προστρέχουν προς αυτήν, ενώ οι σκοτεινές οντότητες πηγαίνουν κοντά στους διεστραμμένους και κακούς ανθρώπους...

Αυτός που έχει τη χάρη να κατοικείται από φωτεινά πνεύματα, εκδηλώνεται με εξαιρετικά δώρα διόρασης, διακοής, θεραπείας, κάνει θαύματα!..

Πρέπει να πραγματοποιήσετε μία ολόκληρη εργασία πάνω στον εαυτό σας για χρόνια, για να γάνετε την αύρα σας μια κεραία, ικανή να προσελκύει κάθε τι αληθινά ωραίο και ενεργητικό για την ανθρωπότητα. Αν σας ρωτήσουν: Σας ενδιαφέρει πραγματικά η

υγεία σας, η ομορφιά σας, η γαλήνη σας, η ευτυχία σας: Σας ενδιαφέρει πραγματικά να σας αγαπούν; Θα απαντήσετε: Μα ναι, βέβαια, αυτό μόνο θέλουμε! Και τότε, γιατί δεν κάνετε τίποτα για να το αποκτήσετε; Όλες αυτές οι φυλογίες δεν μπορούν να πέσουν πάνω σας έτσι, τυχαία. Το καλύτερο μέσο για να τις προσελκύσετε είναι να εργασθείτε πάνω στην αύρα με την αγάπη τη ζωογονείτε, με τη σοφία την κάνετε πιο φωτεινή, με τη δύναμη του χαρακτήρα σας την κάνετε δυνατή, με μια ζωή αγνή την κάνετε διαυγή και λαμπερή. Οι ιδιότητες που δίνετε στην αύρα σας εξαρτώνται από τις αρετές που κατορθώνετε να αναπτύξετε.

(Από τις εκδόσεις PROSVETA: «Πνευματική διάσταση του ανθρώπου»)

Κλασικά φιλοσοφικά κείμενα

Το Μαγικό Παλάτι

Του αείμνηστου Δημήτριου Ιωαννίδη

Φαίνεται ότι στα πολύ παλιά χρόνια, που ανήκουν στην προϊστορία της χώρας μας, υπήρξε μια εποχή χρυσή. Ήταν η εποχή που οι Θεοί των Αρχαίων ευρίσκοντο κοντά στους ανθρώπους. Η εποχή που ο Πλάτων, μιλώντας στον «Φίληβο» για τους παλαιότερους, των οποίων παρέθετε τις γνώμες, έλεγε πως ήσαν καλύτεροι και κατοικοῦσαν πιο κοντά στους θεούς. «Οι δε παλαιοὶ κρείττοντες ἡμῶν και ἐγγύτερον Θεῶν οἰκοῦντες ταύτην τὴν γῆμιν παρέδωκαν...»

Η παράδοση φύλαξε μερικά ονόματα των ανδρῶν εκείνων και ο θρύλος λέει πολλά για τα έργα τους και τις γνώμες τους. Λίνος, Ορφεύς, Πάμφως, Μουσαῖος, Εὐμόλοπος... «Υἱοὶ τοῦ Θεοῦ Απόλλωνος» οι περισσότεροι, φωτισμένοι και αγνοί σαν τον Πατέρα τους. Μουσικοί, ποιηταί, αργοναῖται...

Ο Παιόδωρος μας μιλά για τα γένη των ανθρώπων που έζησαν μια φορά κι' ένα καιρό. Στο έργο του «Έργα και ημέραι»: Για το «χρυσέον γένος».

Όλοι όμως οι τότε άνθρωποι, στο γένος εκείνο ανήκαν; Βέβαια, όχι. Σ' αυτό φαίνεται πως ανήκαν, όπως πάντοτε, οι λίγοι, οι εκλε-

κοί. **Οι σοφοί και αγνοί.** Τα παιδιά του Θεού. Είχαν μάθει από τους Θεούς τις μεγάλες αλήθειες για τη φύση, που μόνο στους εκλεκτούς δίνονται. Για την ουσία της, τους νόμους της... Και για το πνεύμα της, που είναι το λαμπρότερο παιδί της... Είχαν μάθει για την τύχη των αγίων και των σοφών, που δεν τους χωρεί πλέον η πατρίδα τους, η Γη. **Που μοίρα έχουν πλέον τον ουρανό...** Μα οι αλήθειες αυτές δεν κάνουν να λέγονται σε όλους. Στις νεώτερες ψυχές. Πρέπει να κρύβονται σαν το χρυσάφι και το διαμάντι, για να μη τις λερώσουν εκείνοι που δεν θέλουν ή δεν μπορούν να τις καταλάβουν.

Και οι σοφοί τις έκρυψαν σε μέρος που μόνον οι άγιοι που έχουν την φλόγα για να μάθουν, για να ανέβουν πιο ψηλά, θα τις εύρισκαν. Τις κρύψανε μέσα σ' ένα φωτεινό και ψηλό, πολύ ψηλό παλάτι, καλά όμως κλεισμένο και φυλαγμένο, που οι πόρτες του μόνον στους δικαίους θ' άνοιγαν.

Μα ήρθαν ημέρες κακίες, ημέρες σκοτεινές... Ο κατακλισμός... Το «χρύσεον» γένος το διαδέχθηκε το «αργύρεον». Και εκείνο με τη σειρά του έδωσε τη θέση του σε άλλα «γένη» πιο χαμηλά. Στο «χάλκεον», μας λέγει ο Ποίδοος, και στο τέλος στο «σιδήρεον», που ξη και βασιλεύει και σήμερα.

Πριν πέσει όμως η βαριχειμωνιά, πριν το «σιδήρεον γένος» βασιλεύει μαζί με τις κακίες και τις συμφορές, εστάθηκαν μερικά παλληκάρια, «το γένος των Πρώων» καθώς μας λέγει ο ποιητής, που κράτησε ότι μπορούσε να κρατηθή απ' τη μανρίλα, απ' τον κατακλισμό.

Αυτά τα λαμπρά παλληκάρια, σαν τους πιο αγνοίς από τους ιππότες του Μεσαίωνα, λίγοι, πολύ λίγοι, μάχονται εδώ και εκεί για την αλήθεια και τη δικαιοσύνη. Από καιρό σε καιρό, από τόπο σε τόπο... Με πίστι, με ελπίδα, μ' αγάπη...

Το θρυλικό εκείνο παλάτι, με τους ανεκτίμητους θησαυρούς τους, υπάρχει ακόμη... Κατά τους έπειτα καιρούς όμως μερικά, τότε ο ένας πότε ο άλλος, σαν τα μικρά παιδιά, προσπάθησαν μ' αγέλεια να το ερευνήσουν, απ' έξω, με την φαντασία τους! Η φαντασία όμως και μάλιστα των παιδιών δεν μπορεί ν' αγγίξει ούτε από μακριά, την πραγματικότητα. Και έτσι γεννηθήκανε, με την φαντασία πάντοτε, ψεύτικες ιδέες, προσθήκες, πολλές προσθήκες, υπερβολές, αφαιρέσεις για το θησαυρό που ήταν εκεί μέσα τόσα καλά κρυμμένος.

Στον πολύ όμως κόσμο αιτά κάνουν εντύπωση. Προσέχει σινηθώς σε ό,τι δεν είναι αληθινό. Παίρνει ευχάριστα τις εύκολες γνώ-

μες που δεν θέλουν και πολλή σκέψη και τις θεωρεί πως είναι αλήθεια.

Κοντά όμως στα μικρά παιδιά, που η αφ'ελιά τους τους δίνει ένα ελαφρυντικό για τις γνώμες και τα έργα τους, υπάρχουν και μερικοί κακοί, κοντοί στο ανάστημα. Ξαν τον παιδιών, Λιτοί θελήσανε να λερώσουν ότι δεν καταλαμβάναν βλέποντας το φωτεινό παλάτι απ' έξω. «Μας γελάνε, δεν υπάρχει κει μέσα τίποτε - είναι άδειο - Κι' αν υπάρχει, δεν μπορεί να είναι κανέναν θησαυρός. Πράγματα ανθρώπων απλοϊκών, αρρώστων. Δεν βαρυνέσαι. Φαντασίες!»

Το φωτεινό παλάτι, καθώς είπαμε, υπάρχει ακόμη, κλειστό, κατ'ακλειστό. Η πόρτα του περιμένει τον «δίκαιο» που θα έρθει μια μέρα, κρατώντας το χρυσό κλειδί, να το ανοίξει, να μπει μέσα, να διη τους θησαυρούς που φύλαξε εκεί μέσα το «χρυσέον γένος». Μόνον αυτός μπορεί να τους διη, να τους καταλάβει, να τους θαυμάσει. Ν' απολαύσει την ωμορφιά τους, το λαμπρό φως τους, τα υπέροχα χρώματά τους, τα θεϊκά τους αρώματα...

Και κάτι άλλο τώρα. Θα έπρεπε να το είχαμε πη απ' την αρχή. Μα δεν πειράζει. Το λέμε και τώρα. Από πάνω απ' τη μεγάλη πόρτα στο παλάτι υπάρχει, από τα χρόνια εκείνα, βαλμένη μια χρυσή επιγραφή, για να μαθαίνει ο διαβάτης τ' όνομά του, τουλάχιστο.

Η επιγραφή είναι δυό λέξεις. Όσο και αν περάσαν τόσοι και τόσοι καιροί, διαβάζεται ακόμη καλά. Οι δυό λέξεις είναι: «Ελληνική Μυθολογία».

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΒΟΥΔΔΑ

Ένας μαθητής είπε: «Δίδαξέ με, ω Κύριε, τους διαλογισμούς που σ' αυτούς πρέπει να αφοσιωθώ για να οδηγήσω το πνεύμα στον παράδεισο της αγνής χαράς»

Κι ο Βούδας είπε:

«Πέντε είναι οι Διαλογισμοί αυτοί:

Ο πρώτος είναι ο διαλογισμός της Αγάπης. Σ' αυτόν πρέπει να προσαρμόσης την καρδιά σου, ώστε να ποθής την ειρημερία όλων των όντων ακόμη και των εχθρών σου.

Ο δεύτερος είναι ο διαλογισμός του οίκτου. Σ' αυτόν θα σκέπτεσαι όλα τα όντα που δοκιμάζονται, φέρνοντας στο νου σου ζωντανά τις θλίψεις και τις αγωνίες των, για να ξυπνήση μέσα στην ψυχή σου βαθιά συμπάθεια γι' αυτά.

Ο τρίτος διαλογισμός, είναι ο διαλογισμός της χαράς. Σαντόν θα σκεπτεσαι την ευτυχία των άλλων και θα χαίρεσαι με τη χαρά τους.

Ο τέταρτος διαλογισμός είναι ο διαλογισμός πάνω στην ανηθι-
κότητα. Θα σκεπτεσαι τις φοβερές συνέπειες των σφαλμάτων: πόσο
μηδαμνή είναι η ηδονή μιας στιγμής και πόσο μοιραία τ' αποτελέ-
σματά της.

Ο πέμπτος διαλογισμός είναι πάνω στη γαλήνη. Μ' αυτόν υψώνε-
σαι πάνω από την αγάπη και το μίσος, την τυραννία και τη δουλεία,
τον πλούτο και την ένδεια και βλέπεις τη μοίρα σου, αμερόληπτα,
ήρεμα, μέσα στην τέλεια γαλήνη».

(Από το βιβλίο «Βουδδισμός», Γ. Ζωγραφάκη, «Δωδώνη» 1980)

Η ΑΞΙΑ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ

ΤΟΥ ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ, Ακαδημαϊκού - τ. προέδρου της
Δημοκρατίας.

«Το πεζικό είναι ο βασιλιάς της μάχης», λένε οι στρατιωτικοί.
«Η τιμιότης είναι ο βασιλιάς στη μάχη της ζωής» πρέπει να λέμε κι
εμείς.

Το πώς ο τίμιος, ο άξιος θα πάει μπροστά και θα νικήσει, είναι
μεγάλο και πολύπλοκο πρόβλημα. Ο άξιος χρησιμοποιεί την αξία
τον και την αρετή τον. Αυτό, είπαμε, είναι το πεζικό, το βασικό
όπλο. Ναι, αλλά υπάρχουν κι άλλα όπλα. Υπάρχουν τα ατομικά,
υπάρχουν ακόμη και τα ασιφνξιογόνα. Με αυτά ίσως θα νικήσουν
τον ενάρετο, θα τον υπερφαλαγγίσουν και θα τον εξονδετερώσουν,
γιατί αυτά τα όπλα ο άξιος άνθρωπος δεν ξέρει να τα χειρισθεί.

Κάθε μέρα βλέπουμε γύρω μας ανθρώπους να διακρίνονται, ν'
ανεβαίνουν, να φθάνουν στην κορυφή. Πολλοί απ' αυτούς φθάνουν
με όπλο την ακαταμάχητη εκείνη επιτηδειότητα, την ακούραστη, την
ανεξάντλητη, την εφευρετική, την υποκριτική εκείνη ειλικρίνεια που
ξέρει να εξαπατά και τους πιο έμπειρους. Σπρώχνουν, μεριάζουν,
κλωτσούν, κολακεύουν, ποδοπατούν, τρέχουν (Θέέ μου, πόσο τρέ-
χουν μέρα και νύχτα) και τέλος, νά τους που έφθασαν στην κορυφή
χωρίς να έχουν αξία. «Οι κ' εξ αρετής η Προεδρία!» εφώνασε από
τότε ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός. «Οι των αξιωτέρων, αλλά των
δυνατωτέρων οι θρόνοι!»

Και όχι μόνο αυτό. Συμμαχούν μεταξί τους, κι' η «ιερή» σιμμάχια τους, η ένδοξη και πανάθλια, ανέχεται και συγχωρεί τα πάντα, εκτός από την αξία και την αρετή.

Οι ανάξιοι, και οι επιτιχίες τους: Όλοι μας έχουμε δει τέτοιες περιπτώσεις. Ανάξιος έφτασε στην κορυφή. Μερικοί ψίθυροι, μερικές απορίες, «μα πώς, μα πώς είναι δυνατόν;», μερικά κοινωνήματα κεφαλιού, αλλά αν το αξίωμα όπου έφθασε ο νέος αξιωματούχος είναι σημαντικό κι έχει δύναμη, η αντίδραση σπαματά σιγήθως έως εδώ.

Καμιά σημασία δεν έχει η βαθμίδα όπου έφθασαν. Όταν οι βαθμίδες καταλαμβάνονται μ' αυτούς τους τρόπους, δεν έχουν αξία, αποχρωματίζονται, αποδυναμώνονται, κατά ένα τρόπο, ισοπεδώνονται.

-Μην επιχειρήσετε να βράσετε νερό πάνω από 100 βαθμούς. Δεν έχει 101, 102, 103. Μετά από το 100, είναι όλα ίσα.

Αυτό το έλεγε ένας παλιός συγγραφέας για να προσθέσει:

-Έτσι συμβαίνει και για τους μεγαλοφυείς. Πάνω από ορισμένη βαθμίδα, είναι όλοι το ίδιο. Η μεγαλοφυία είναι η χώρα των ίσων.

Κατά ένα παράδοξο τρόπο, συμβαίνει το ίδιο και με το φαινόμενο εκείνων που φτάνουν ψηλά χωρίς να το αξίζουν. Εφ' όσον έφθασαν εκεί χωρίς αξία, κανείς τους δεν είναι πιο ψηλά ή πιο χαμηλά. Είναι όλοι ίσοι. Τους ισοπεδώνει όλους η μέθοδος η κακή, η χρήση των «άλλων» μέσων. Ισοπεδώνονται λοιπόν όλα τα αξιώματα σ' αυτές τις περιστάσεις, γιατί ακριβώς τους αφήρεσε την σημασία τους την αρχική, η μέθοδος με την οποία αποκτήθηκαν. Γιατί η σημασία των αξιωμάτων είναι συντηγασμένη ηθικά με τον κανονικό και δίκαιο τρόπο καταλήψεώς των. Από τη στιγμή που δεν καταλαμβάνονται απάξια, χάνουν και τη σημασία τους, και άρα, μέσα σ' αυτή την αποδυνάμωσή τους, ισοπεδώνονται.

Ωποιοδήποτε, έφθασαν λοιπόν εκεί επάνω. Τι γίνεται ύπερα; Λίγοι απ' αυτούς θα είναι τόσο έξυπνοι, ώστε να έχουν και λίγο χιούμορ, και να το πάρουν και λίγο σ' αστεία. «Φτάσαμε εδώ, ας μη το λέμε ούτε τόν παπά! Τσιμουδιά τώρα και φρόνιμα». Υπάρχουν μερικοί τέτοιοι ξένοιαστοι τύποι. Θιμούμαι έναν ευφύεσπατο προϊστάμενο, που οπτόσο δε μελετούσε ποτέ, κι' όταν έγινε προϊστάμενος και παραγκώνισε αρκετούς που ήταν ασυνγκρίτως καλύτεροί του, είχε την ευγυία να το πέρνει σ' αστεία:

-Ας μη βάλουν μαύρα! έλεγε για τους άλλους. Τι να τους κάνω! ας είχαν κι' αυτοί αδελφό Υπουργό!

Οι περισσότεροι όμως, το παίρνουν στα σοβαρά αυτό το αξίωμα,

που ξέφρυν, ότι το απέκτησαν χωρίς αξία. Και τότε αρχίζει το κομμο-κοτραγικό στοίχειο. Καμαρώνουν σα να είναι εκεί με την αξία τους. Κάνουν και τον αρμόδιο. Φυλάγονται, παραπαιτούν καμιά φορά, δε λένε πολλά, «η σιωπή είναι χρυσός», αλλά λίγο - λίγο, συνειθίζουν την κατάπτωση, πείθονται ότι όλα έχουν γίνει ομαλά, κι' ότι όλα πάνε καλά.

Δε θα λείψουν βέβαια και οι κόλακες:

-Είστε αξιοθαύμαστος, εδώ που εφθάσατε με την αξία σας.

Ένας έξυπνος, θα πει: «Αυτός εδώ που μου τα λέει ή είναι βλαξ, ή είναι κόλαξ».

Αλλά αυτός ο έξυπνος, θα είναι εξαίρεση. Οι περισσότεροι από τους ανάξιους, θα πιστεύουν στο τέλος αυτές τις κολακείες.

-Λοιπόν, αυτός ο νέος οργανισμός της υπηρεσίας σας είναι θαυμάσιος, του λένε. Ξεπεράσατε τους προκατόχους σας.

Αυτούς τους νέους «οργανισμούς» τους πετυχαίνουν καμιά φορά οι επιτήδριοι, ακριβώς επειδή σιγήθη τους κάνουν μερικοί κατώτεροι άξιοι υπάλληλοι, αφανείς και ανώνυμοι. Έντολότερο είναι να κάνεις έναν νέον οργανισμό, παρά να εφ'αρμόξεις καλά τον παλιό.

Μερικοί, δεν πέφτουν στην παγίδα. Το ρίχνουν στη μετριοφροσύνη: -Δε βαρύνεται, τον έκαμαν εδώ τα παιδιά (εννοεί «παιδιά» τους υπαλλήλους, τους πάντοτε ανωνύμους). Εγώ έδωσα μόνο τις «κατενθύνσεις».

Οι «κατενθύνσεις» αυτές αναπληρώνουν το έργο, εκεί που έργο, ελλείπει αξίας, δεν μπορεί να υπάρξει.

Γενικά, ο ανάξιος που φτάνει στην κορυφή, αισθάνεται ήσυχος κι' ευτυχισμένος. Αντίθετα ο άξιος που έφτασε με την αξία του, διαρκώς ανησιχεί, μήπως δε φανεί πραγματικά άξιος.

Και κάποτε, ω του θαύματος, ιδού και μια απροσδόκητη επιτυχία του ανάξια φτασμένου, μια επιτυχία που κανείς δεν την περίμενε από άνθρωπο δικού του επιπέδου. Η επιτυχία αυτή έρχεται σε κραυγαλέα αντίθεση με την πασίγνωστη έλλειψη αξίας του αξιοματώχου. Και ο ίδιος δεν την περίμενε, του την έπεσε η τύχη.

Τι θα κάνει τώρα; Θα διεκδικήσει την επιτυχία σαν δική του; Θα καμαρώνει ότι είναι δικό του έργο, αυτό που είναι φανερό πως έγινε από τύχη;

Διάβασα κάποτε για ένα περιπατικό που έγινε στο Παρίσι, σε μια μεγάλη Διεθνή Έκθεση, πριν από το Δεύτερο Πόλεμο. Είχε επισκεφθεί την Έκθεση, φτασμένη από το Λονδίνο, η Βασίλισσα της Αγγλίας. Την ξεναγούσε ο γηραιός γάλλος στρατηγός Λυωταί, ο

μεγάλος οργανωτής των γαλλικών αποικιών, ένας άξιος και μυαλο-
μένος άνθρωπος, που ήταν οργανωτής κι' εκείνης της Εξοθέσεως.

Η υψηλή ξένη περιδιάβαζε μαζί του τα διάφορα περίπτερα κι' έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον. Όμως ήταν καλοκαίρι, έκανε ζέστη, ο ήλιος εκαιγε και ίσκιος δεν υπήρχε.

Κάποτε είπε η βασίλισσα στο στρατηγό, μισοαστεία, μισοσοβα-
ρά:

-Ωραία όλα, στρατηγέ. Αλλά για το Θεό, αυτός ο ήλιος δεν υπο-
φέρεται. Έπρεπε να υπάρχει και λίγος ίσκιος. Θέλω λίγον ίσκιο.

Ο στρατηγός σπενχωρήθηκε και προσπαθούσε να σκεφθώ έναν
τρόπο να ευχαριστήσει την Μεγαλειοτάτη. Κοίταζε εδώ, κοίταζε
εκεί, αλλά αργούσε να βρεί λύση.

Ώσπου, σε μια στιγμή, να ένα σύννεφο αρκετά μεγάλο στον
ουρανό, έρχεται και σκεπάζει τον ήλιο, και ρίχνει μια ευρөгетική
σκιά σ' όλο το χώρο.

Η βασίλισσα, κατενχαριστημένη, γυρίζει και λέει στο στρατηγό,
χαμογελώντας ξύπνια κι' ευγενικά:

-Ευχαριστώ, ευχαριστώ, στρατηγέ. Γάστε θαυμάσιος!

Ο καϊμένος ο στρατηγός σάπησε, κάτω από το ξύπνιο χαμόγε-
λο της βασίλισσας. Σεμνός άνθρωπος, λίγο ασυνήθιστος σε τέτοιες
λεπτές στιγμές, δε βρήκε τι να πει κι' εσιώπησε.

Αλλ' ο ανάξια γτασμένος, τις πιο πολλές φορές δε θα σιωπήσει.
Ζαλισμένος από την τυχαία επιτυχία, θα προσπαθήσει να την παρα-
στήσει ως έργο δικό του. Στο κάτω-κάτω, γιατί δε μπορεί να είναι
έργο δικό του; Με λίγη επιτηδειότητα, μπορεί να το παραστήσει
έτσι το πράγμα, ώστε να πιστέψουν μερικοί ότι δεν ήταν η επιτυχία
τυχαία, αλλά αποτέλεσμα ιδιικής του ενεργείας. Και ίσως-ίσως, στο
τέλος θα το πιστέψει κι' ο ίδιος.

Σε κάποια προεκλογική εκστρατεία, στη Γαλλία, ένας υποψή-
φιος βουλευτής έλεγε στους εκλογείς του, σοβαρά και αστεία μαζί:

-Μα όλο σοφούς θα ψηφίζετε; Ψηφίστε και κάποιον για να σας
κάνει τις δουλιές σας!

Κι' εννοούσε τον εαυτό του.

Και προς γενική κατάπληξη, ο εξυπηρετικός αυτός υποψήφιος
εξελέγη πρώτος!

Όταν όμως συνήλθε κι' ίδιος από την έκπληξη, είπε, πολύ σοβα-
ρά αυτή τη φορά:

-Ας πάψουν τα σχόλια! Με ψήφισαν, απλούστατα, γιατί είμαι ο
καλύτερος και ικανότερος!

Όταν, στη δική μας τη χώρα, μεγάλοι εθνικοί ηγέτες κατεψηφί-

σθησαν, ενώ βγήκαν στην ίδια περιφέρεια άλλοι υποδεέστεροι, οι τελευταίοι αυτοί για κάμποσον καιρό, δε μιλούσαν. Αν όμως με τον καιρό, ξεθάρρευαν και μιλούσαν, θα έλεγαν, κάτι ανάλογο με το Γάλλο βουλευτή:

-Επί τέλους, τι το παράδοξο! Μας προτίμησαν γιατί είμαστε καλύτεροι απ' αυτόν τον Μεγάλο! Δεν εκάναμε εσφαλμένη διεθνή πολιτική, δεν εφέραμε οικονομικές χρεωκοπίες, δεν είχαμε τόσες αποτυχίες όσες εκείνος.

Θα ήταν παράδοξο χιούμορ. Φυσικά, ο ασφαλέστερος τρόπος να μην έχεις αποτυχίες, είναι να μην επιχειρείς τίποτα!

Και οι τρίτοι, οι θεαταί: Αυτοί χαμογελούν, με τους ανάξια φτασμένους, αλλά τις πιο πολλές φορές δε μιλούν, δε φωνάζουν - εκτός από τους λίγους γενναίους. Γιατί όμως περιορίζονται να χαμογελούν, γιατί δε μιλούν;

Καμιά φορά, εξηγούν τη σιωπή τους: «Τί θέλετε να πω, τί να γράψω; Λισθάνομαι αηδία, μου φτάνει να τους περιφρονώ».

Είπε όμως ένας Γάλλος πολιτικός:

- Le mépris n'est pas un système politique. Η περιφρόνηση και μόνη δεν αποτελεί πολιτικό σύστημα, ούτε και πολιτική στάση.

Γι αυτό, κι' οι ανάξια φτασμένοι είνονται να τους δείχνουν αυτή την περιφρόνηση. Είναι η αντίδραση η πιο ανώδυνη γι' αυτούς. Είναι η πιο βολική γι' αυτούς αντιπολίτευση.

*

Οι άξιοι στην κορυφή. Μετριοφροσύνη και αλαζονεία: Ας αφήσουμε τώρα ήσυχους αυτούς τους ανθρώπους, κι' ας στραφούμε στους άλλους, τους καλούς κι άξιους.

Όταν κάποιος φτάνει στην κορυφή με την αξία του, τι ειλογία Θεού θεωρείται αυτή η περίπτωση! Κι' είναι, αλήθεια, αξιοθαύμαστο, να φτάσεις με την αξία σου, ανάμεσα από μύριες πλεκτάνες που επινοούν γύρω σου οι πονηροί. Μακάριοι λοιπόν εκείνοι, που, ήρεμοι, νηφάλιοι, χωρίς ν' αντιτάζουν μηχανεύματα στις πλεκτάνες και σωσίβια στις παγίδες, έφθασαν στην κορυφή, βαδίζοντας, κατ' ευθείαν, χωρίς φόβο και χωρίς πάθος, και χωρίς να λοξοδρομήσουν. Ας ευχαριστούν αυτοί το Θεό, γιατί είναι σπάνιο να το επιτύχεις αυτό, χωρίς να φθείρεις την αρετή σου.

Και είναι χαρακτηριστικό, πόση νηφαλιότητα και μετριοφροσύνη διατηρούν συνήθως αυτοί οι άνθρωποι. Ο μεγάλος κίνδυνος, όταν φτάσεις στην κορυφή, είναι να ζαλιστείς και να πέσεις στον εγωισμό, στην αλαζονεία. Και συνήθως, δεν το αντιλαμβάνεσαι ο ίδιος, ότι πέφτεις στην αλαζονεία. Ενώ είσαι μετριοπαθής άνθρω-

πος, όμως μέρα με την ημέρα, η εξουσία, το μεγάλο αξίωμα, μπορεί να σε χαλάσει, από μέσα, αδιόρατα, χωρίς να αντιληφθείς επί ο ίδιος αυτή την αργή μεταμόρφωση. Γίνεται τόσο αργά, τόσο αθόρυβα, ωσάν να θέλει να κρυφτεί από τα ίδια μας τα μάτια.

Ένας αρχαίος ναύαρχος, επειδή νίκησε σε μια ναυμαχία, φαντάστηκε ότι είναι Ποσειδών, και συνειθίζε να κρατεί στο χέρι, για σύμβολο, μια τρίαйна! Πώς δεν καταλάβαινε ότι αυτό ήταν γελοίο, σα μια μασχαράτα;

Ένας άλλος, επειδή νίκησε σε μια μάχη έλεγε ότι το δόρυ του ακουμπούσε στον ουρανό. Το πόσο ήταν γελοία αυτή η ιδέα, δεν θα το αντελήφθη παρά μόνον, όταν οι φίλοι του του είπαν ειρωνικά:

Αλήθεια, ας κάνουμε πέρα, μήπως τρυπήσεις τον ουρανό, και πέσει πάνω μας!

Ο φρόνιμος λοιπόν και άξιος, φτάνει νηφάλιος και παραμένει νηφάλιος καθώς κρατεί το αξίωμά του. **Λιατρηί τη μετριοφροσύνη του, που είναι η υψηλότερη αρετή.** Η μετριοφροσύνη είναι, κατά τον La Bruyère, καθώς οι σκιές στις φιγούρες ενός πίνακα. Αυτές οι σκιές κάνουν πιο έντονες τις μορφές και τις ειζόνες.

«Κανένas αληθινά σπουδαίος άνθρωπος, λέγει ο Ρενάν, δεν πιστεύει κατά βάθος ότι είναι σπουδαίος. Από τη στιγμή που θα το πιστέψει, θα πάψει να είναι σπουδαίος». Κι' όχι μόνον αυτό, αλλά ο φρόνιμος ανησιχεί κάθε στιγμή, μήπως εγκαταλείψει τη μετριοφροσύνη του και πέσει στην αλαζονεία. Κι' αυτή η ανησιχία είναι ακριβώς η ουσία της μετριοφροσύνης. Γιατί ο πραγματικά μετριοφρων, ποτέ δεν θεωρεί ότι είναι μετριοφρων. Πάντα ανησιχεί μήπως μεγαλοποιεί την αξία του. Γιατί, αλήθεια, λέγει πάλι ο Ρενάν, «αν κατά βάθος πιστέψει ότι είναι μετριοφρων, από τη στιγμή αυτή παύει πια να είναι μετριοφρων».

Σ' ένα μύθο του Ιταλού Trilussa, του μοντέρνου Λισώπου, λέγει ο μικρός μενεξές:

-Με βλέπετε; Είμαι το ταπεινόν ίον. Χωρίς φιγούρες, δίνω τόσο ωραίο άρωμα. Είμαι το ίον, με την πασιγνώστη σεμνότητα και μετριοφροσύνη...

-Χαρά στη μετριοφροσύνη! είπαν τάλλα λουλούδια.

Φυσικά, υπάρχουν κι' οι μετριοφρονες από υπολογισμό. Ανάξιοι, αλλ' επιτήδεια και υπολογισταί, ξέρουν τι αξία έχει η μετριοφροσύνη στα μάτια του κόσμου. Ασχούν λοιπόν μια μετριοφροσύνη σχεδόν πραγματική, αποφεύγουν κάθε αλαζονική πράξη η λόγω, μόνο και μόνο για να τους θεωρεί ο κόσμος μετριοφρονες. Αυτοί φυσικά, δεν είναι μετριοφρονες. Ένας που δεν τρώει πολύ

ούτε πίνει, μόνο και μόνο για να τον βλέπουν κομπρό, φυσικά δεν είναι το ίδιο με τον εκ φύσεως εγκρατή και λιτοδίαιτο.

Λοιπόν, είναι λίγοι οι πραγματικά μετριόφρονες, αυτοί που φθάνουν στην κορυφή και διατηρούνται άθραστοι.

Ωστόσο, υπάρχει ακόμη ένα πλήθος άξιοι, που δεν φθάνουν στην κορυφή, γιατί οπωσδήποτε, δεν χωρούν όλοι στην κορυφή. Κατ' ανάγκην, θα γίνει κάποια διαλογή. Και κατά τη διαλογή αυτή, θα διαγωνισθούν πολλοί, άξιοι και μη. Όταν προκριθή για την κορυφή ένας από τους άξιους, είναι ενδιαφέρον, να ιδεί κανείς τι γίνεται γύρω. Οι ανάξιοι που δεν πέτυχαν να τον παραγκωνίσουν (πήγαν χαμένα τα τρεχάματα, οι επισκέψεις, τα γεύματα - αυτά τα γεύματα! - τα τηλεφωνήματα, ίσως και οι διαβολές!), υποκρίνονται τώρα πως ποτέ, μα ποτέ δε διελογίσθησαν να τον πάρουν το δίκιο του. Κι ας ξέρει όλος ο κόσμος τι είχαν κάμει στα παρασκήνια. Είναι εικόνα θλιβερή, αυτοί οι ηττημένοι, που δεν ηττήθησαν καν σε έντιμη μάχη.

Οι άλλοι όμως, οι τίμιοι και άξιοι, είναι ευλογία θεού να τους βλέπεις αυτή τη στιγμή. Έχασαν μια τίμια μάχη, ένα τίμιο παιχνίδι. Πρώτοι τώρα χαίρονται ειλικρινά για το αποτέλεσμα. Κι' είναι ύψιστο δείγμα πολιτισμού αυτή η στάση τους.

- «Καθώς δε θέλω να είμαι δούλος, έτσι δε θέλω και να είμαι αφέντης. Και αυτό είναι η δημοκρατία», είχε πει ο Αβραάμ Λίνκολν. Λς τον μεταφέρουμε εδώ το σοφό αυτό λόγο, μεταπλασμένον έτσι: «Καθώς δε θέλω να με αδικήσουν και να μου πάρουν τη θέση που ανήκει στην αξία μου, έτσι δε θέλω να πάρω μια θέση που ανήκει στην αξία ενός άλλου. Κι' αυτό, με μια λέξη, είναι ο πολιτισμός».

Μακάρι, να ήταν πάντα έτσι...

Το τέλος στο επόμενο τεύχος.

(Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΕΥΘΥΝΗ» το 1972. Σελίδες 299 - 303).

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Του αείμνηστου ΑΙΤΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Το παρόν και το μέλλον του βιβλίου είναι το παρόν και το μέλλον του πολιτισμού μας στο σύνολό του, πνευματισμού και μη (θα έλεγα «αντιπνευματισμού»).

Το παρόν το ζούμε όλοι μας. Για το μέλλον είμαι ανήσυχος, δεν το ζρώ. Το πρώτο, πως ζούμε το παρόν, δεν θα πει και πως μετέχουμε συνειδητά όλοι μας στο δυναμικό του σχήμα. Θ' αποσαφηνίσω αυτό που θέλω να πω αν προσθέσω πως βλέπω το παρόν να έχει μια και μόνο σημασία: ότι εγγυμονεί το μέλλον, κατά μεγάλο μέρος το προεξοφλεί, κι αυτό δεν ξέρω αν θα ικανοποιήσει τους μετεγενέστερους. Αναλαμβάνουμε ελαφρά τη καρδιά ευθύνες και δεσμεύσεις βαρύτατες, οριστικές, χωρίς χαμμάι σχεδόν επίγνωση πως ό,τι κάνουμε δεν αφορά εμάς αλλά εκείνους που θάρθουν.

Πιστεύω στο βιβλίο. Τόσο πίστεψα σ' αυτό ανέκαθεν, ώστε σ' όλα τα χρόνια της νιότης μου δεν μπόρεσα παρά με προσπάθεια πολλή να διαβάζω εφημερίδα - ίσως κι' από αντίδραση στο περιβάλλον της Νομιζής Σχολής, που ήταν εφημεριδοφάγο. Υπάρχουν άνθρωποι στον τόπο μας (μήπως οι πιο πολλοί;) που νομίζουν πως οποιοδήποτε διάβασμα είναι το ίδιο. Λάθος τραγικό: Η εφημερίδα σε πληροφρεί, το βιβλίο σε διαμορφώνει. Ο ελληνικός λαός είναι εφημεριδοδίαιτος, νομίζει πως με τ' αναγνώσματα του ημερήσιου Τύπου επιπλώνει τον εσωτερικό του χώρο. Το βιβλίο έχει άλλην αρετή - γι' αυτό κι ο Ρωμύς του πεζοδρομίου τ' αποφεύγει όπως ο Διάβολος το λιβάδι. Ακούτε να σας λένε, κατά προτίμηση οι εκπρόσωποι της μέσης τάξης, που είναι και η πιο υπεύνητη γιατί περνάει για ηγετική τάξη: «Πού καιρός για διάβασμα!». Έχουν όμως όλοι τους αμέτρητο καιρό να χαρτοπαίζουν μετά μανίας, τις νύχτες ως τα χαράματα στα σπίτια τους, στις εκδρομές όπου κοιβαλιούνται για να φάνε και να χαρτοπαίζουν. Δεν είναι τυχαίο που είμαστε λαός κοινωνικά ακέφαλος. Το σχολείο κάνει αντιπαθητικό το διάβασμα, η αστική τάξη το παρατάει σ' εκείνα από τα μέλη της που κατά βάθος, τα θεωρεί «βλαμμένα».

Με τέτοιο παρόν, τι μέλλον να προβλέψω; Είναι και τ' άλλο: ο εκδοτικός πληθωρισμός, φαινόμενο απατηλό. Η βιβλιαγορά κατακλύζεται από λογοτεχνήματα κάθε λογής και στάθμης, προπότυπα, μεταφράσεις ανέλεγκτες. Τα προπότυπα είναι τόσα που αλληλοεκμηδενίζονται, βουλιάζουν μέσα στο σωρό κι' αναρωτιέσαι: Σε μια

χώρα που διαβάζει τόσο λίγο, πώς εξηγείται τόση ευφορία έντυπη; Βοηθώντας κ' οι μοντέρνες τεχνολοπίες, η κατάργηση κάθε πειθαρχίας, έχουμε μια φλυναρία που μοιάζει πολύ με παραλήρημα. Πώς ξαφνικά ξεπρόβαλαν στην Ελλάδα τόσο άνθρωποι που έχουν να μας ανακοινώσουν κάτι βαθύ, νέο και σημαντικό; Πώς λύνεται η αντίφαση τόσο λίγοι αναγνώστες σε σύγκριση με τόσο πολλούς συγγραφείς; Ευτυχώς που υπάρχουν νέοι που διαβάζουν, διψάνε για απαντήσεις σε μεγάλα προβλήματα, πολύ περισσότεροι παρά στη μεσοπολομική εποχή. Αυτό είναι το μόνο παρήγορο. Αλλά ποιός τους κατευθύνει;

Είπα για το μέλλον πως είμαι ανήσυχος. Όχι γιατί εγώ περνάω μαζί με τον καιρό μου, αλλά γιατί βλέπω να ορθώνονται τα υποκατάστατα του βιβλίου: τηλεόραση, κινηματογράφος, ραδιοφωνικές σκηνές κι' αναγνώσματα, ποιός ξέρει ποια άλλα δισκία Τέχνης που θα επινοήσει η τεχνολογία - δηλαδή το επιχειρηματικό κεφάλαιο - για ν' αποκοιμίζει το πνεύμα και να διεγείρει τις αισθήσεις. Πώς θ' αντιπαλαίσει το βιβλίο; Όμως μονάχα μ' ένα βιβλίο στο χέρι, συγκεντρωμένος σε μια γωνιά, βρίσκει κανένας ενώπιος ενωπίω, μόνος αντίκρου στη συνείδησή του, σε συνάφεια με το νου του, που θάβλονται και μη, αρχίζει κι' αυτός να ψελλίζει, να ζωντανεύει, να οραματίζεται. **Τα μηχανικά μέσα στομώνουν το νου, το βιβλίο τον ακονίζει.**

Αλλά βαίνουμε προς το ιδανικό του ελάχιστου κόσμου. Ω, τι παρεξήγηση η απαλλαγή του ανθρώπου από την υλική ανάγκη! Ποιός θα το έλεγε πως θα καταλήξει στην απαλλαγή του από την ανθρωπιά του, από τη δίψα της ψυχής; Τα καθεστώτα που φοβάμαι πως έρχονται, οι τεχνοκρατικοί δεσποτισμοί, θα εξοντώσουν το βιβλίο χωρίς να χρειάζεται πια να το καίνε στις πλατείες. Το εξαινίζουν από τώρα κιόλας με την έντεχνη προβολή των μέσων που προσφέρονται από λόγους τους για λύσεις εγκεφάλων. Ένα προπαγανδιστικό βιβλίο, μόλις το λάβετε, το πετάτε με περιφρόνηση μια προπαγανδιστική εκπομπή σας μαγνητίζει. Αυτό τα λέει όλα.

Για μένα, ένα και μόνο πρόβλημα υπάρχει για το παρόν και για το μέλλον του κόσμου, θέλετε με αφορμή το βιβλίο, θέλετε πέρα απ' αυτό: Πώς ο άνθρωπος θα εμποδίσει τον εαυτό του να γίνει εθελόδουλος.

(Δημοσιεύτηκε το 1972 στο περιοδικό «ΕΥΘΥΝΗ», Σελ. 529 - 530).

Αετός χωρίς φτερά!

Δια τον άνθρωπο η εκκλησία είναι θεϊκός προσπάτης στο φουρτονιασμένο πέλαγος της ζωής του! Και πρέπει από μικρό παιδί να διδάσκετε τις συμβουλές της εκκλησίας που σκοπούν την ψυχοπνευματική του βοήθεια, δια να μη ναναγήσει στο πέλαγος της ζωής.

Χωρίς θρησκευτική πίστη ο άνθρωπος καταντάει αετός χωρίς φτερά! Άξιος λύτης...

*Αιδεσιμότητος ΖΑΝΟΣ ΓΟΥΓΟΥΙΑΣ
DETROIT MICHIGAN*

Ο ΑΡΖΟΥΝΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΙΟ ΚΡΙΣΝΑ

Βλέπω όλους τους θεούς μέσα στο σώμα σου, ω Θεέ και ομάδες από ποικίλα όντα. Βλέπω από παντού την άπειρη μορφή σου, όμως δεν βλέπω ούτε το τέλος σου, ούτε την μέση σου, ούτε την αρχή σου, ω Κύριε του σύμπαντος, ω παγκόσμια Μορφή. Σε βλέπω σπεφανωμένο και μαζί με τον Όγκο σου και τον δίσκο σου δύσκολα ξεχωρίζεις, γιατί είσαι παντού μια χωρίς όρια πυρκαγιά, ένα λαμπρό σαν τον ήλιο απροσμέτρητο λαμπρό, σαν τη φωτιά είσαι. Το υπέρτατο αμετάβλητο, που πρέπει να το γνωρίσουμε, είσαι το υψηλό στήριγμα και η υψηλή κατοικία του σύμπαντος, είσαι ο αδιάφθορος φύλακας των αιωνίων νόμων, είσαι η παναιώνια ψυχή της υπέρξεως.

ΜΗΑΓΚΑΒΑΤ ΓΚΙΤΑ

Ποτέ δεν έχω διαβάσει ωραιότερη αντίληψη του Θεού από τούτη:

Είναι ο Μεγάλος Ποιητής ο Αρχαίος Ποιητής. Ολόκληρο το σύμπαν είναι το ποίημα του, βγαίνει σε στίχους σε ρίμες και ρυθμούς γραμμένους με άπειρη Μακαριότητα.

ΙΣΑ ΟΥΓΙΑΝΙΣΑΝΤ - ΣΟΥΑΜΙ ΒΙΒΕΚΑΝΑΝΤΑ

Επιμέλεια: Γιακουμίδου Σοφία

Οι καθημερινές μικρολογίες

Αυτή είναι η παράκλησή μου σε Σένα, ω Κύριε (...)

Δος μου τη δύναμη να σηκώνω το νου μου ψηλά απάνω από τις καθημερινές μικρολογίες.

Ραμπιντσανάθ Ταγκόρ (Ανθικά αμφιρώματα, 36, Αθήνα 1921)

Πόσο μικρή είναι τούτη η ζωή και πώς τη σπαταλούμε σε άθλιες μικρολογίες! Να νικήσουμε τη μικρολογία, μεγαλύτερο αγαθό δεν υπάρχει.

Νίκου Καζαντζάκη («Ν. Καζαντζάκη, ο ασυμβίβαστος», Ελένης Καζαντζάκη, Αθήνα 1977, σελ. 178).

Η ΚΑΛΟΣΥΝΗ

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ

Η Καλοσύνη είναι μια παραστατική έκφραση της ηθικής, που αποτελείται από τις μεγάλες αρετές της ανοχής, της αγάπης και της θυσίας. Η Καλοσύνη είναι μια ψυχική ένωση, που μας σαγηνεύει, μας αιχμαλωτίζει και μας ελκύει σε μια πνευματική επιμειξία. Η Καλοσύνη είναι εκδήλωση της ψυχής, που έχει μέσα της ηθικό περιεχόμενο. Είναι από εκείνα τα συναισθήματα της ψυχής, που διακανονίζουν αρμονικά τις σχέσεις της με τις άλλες ψυχές, ταιντόχρονα φανερώνει τον πραγματικό βαθμό της εξέλιξης, αλλά και της οριμότητας της ψυχής. Η πραγματική Καλοσύνη δεν εκδηλώνεται μόνο στον οικογενειακό χώρο και στα διακριτικά ορόσημα ενός φιλικού περιβάλλοντος, δεν βάζει όρια, είναι καθολική. Η Καλοσύνη δεν σταματά σ' αυτά τα στενά όρια. Τα ξεπερνά, απλώνεται στο άπειρο για ν' αγκαλιάσει κάθε μορφή, κάθε συνείδηση, είτε εξείνη απέναντί μας είναι καλή είτε είναι κακή. Αν φτάσουμε σ' αυτό το σημείο και κλείσουμε μέσα μας όχι μόνο την ανθρώπινη μορφή, αλλά και κάθε τι, που έχει πνοή, ζωή, τότε μια μέρα θα κατορθώσουμε με την ακτίνα της σκέψης μας να μπούμε στον κύκλο της παγκόσμιας αρμονίας.

Αλλά η απέραντη αυτή Καλοσύνη όταν εκδηλώνεται με τέτοια

ένταση κρύβει μέσα της ένα μεγάλο μυστικό. Κι' αυτό είναι ότι η Καλοσύνη και η αγάπη οδηγούνε εκείνον, που τις εκδηλώνει ολοκληρωτικά, χωρίς όρια και όρους, στο κατόπλι της απέραντης γνώσης. Όταν η Καλοσύνη συμβαδίζει και συζευχθεί με τη γνώση, τότε αντί του πόνου ο άνθρωπος θ' απολαύσει όλες τις χαρές της ζωής και θα αισθανθεί τον εαυτό του πραγματικά ελεύθερο και παντογνώστη. Πολλοί προβάλλουν τον πόνο και τις ατομικές δοκιμασίες τους κι' απαιτούν από τους άλλους να τους προσέχουν και να τους ανακουφίζουν. Αλλ' εκείνος, που έχει μεγάλη Καλοσύνη διακρίνεται ταυτόχρονα για ανωτερότητα, ευγένεια, ευαισθησία. Τον δικό μας πόνο πρέπει να τον σκεπάζει το ενδιαφέρον μας για τον πόνο του άλλου, που πρέπει να αισθανόμαστε σαν δικό μας πόνο. Να πώς πρέπει να σκέπτεται και να αισθάνεται ο πραγματικός ανώτερος άνθρωπος. Γι' αυτόν τότε μπορούμε να πούμε πως στο κέντρο της ψυχής του έχουν στήσει το θρόνό τους η Αγάπη και η Καλοσύνη, ενώ στην περιφέρειά της υπάρχει η πραγματική ευγένεια.

Η αγάπη οδηγεί τα βήματά μας προς την κατανόηση και την αρμονία. Μας βοηθάει να γνωρίσουμε τους ανθρώπους, μας φέρνει σ' επαφή με το εσωτερικό τους. Είναι ακατάβλητη δύναμη, πολιτισμότατο αγαθό. Η αγάπη γεμίζει κι' ομορφαίνει τη ζωή. Είναι το άνθος της κατανόησης. Είναι απέραντη η δύναμη της αγάπης στη ζωή και στη δράση της ανθρώπινης κοινωνίας, που πραγματοποιείται με την Καλοσύνη.

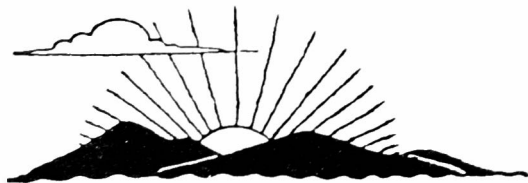
Στο Δία δίπλα στέζεται ομόθυρή του η Καλοσύνη για όλες του τις πράξεις.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ (Οιδίπους επί Κολωνώ, 1267, - 1268)

(Ζηνή σύνθαμος θρόνων Αιδώς επ' έργοις πάσι)

Η λαϊκή μας σοφία:

- Η ομορφιά είναι άχρηστη χωρίς την καλοσύνη.
- Όλα στον κόσμο χάνονται και μεν' η καλοσύνη.
- Από τη γλώσσα αρχινάει η καλοσύνη.

ΣΕ ΚΟΣΜΟΥΣ ΦΩΤΕΙΝΟΤΕΡΟΥΣ

Από το καλοκαίρι η θεοσοφική οικογένεια έγινε φτωχότερη.

Η μεγάλη ευεργέτιδα και επίτιμος πρόεδρος της Θεοσοφικής Εταιρείας, Αναστασία Μπογιαντζόγλου, αναχώρησε για τους πνευματικούς κόσμους, πλήρης ημερών γόνιμης πνευματικής δραστηριότητας.

Από μικρή ηλικία υπήρξε ένθερμος οπαδός της θεοσοφικής ιδέας, και αφιέρωσε τη ζωή της στην υπηρεσία και τη διάδοσή της μέχρι το τέλος της ζωής της.

Με την έντονη προσωπικότητά της και τη θερμή ιδιοσυγκρασία της διοχέτευε στους άλλους με ενθουσιασμό τις εμπνεύσεις των εσωτερικών οραματισμών της και παρότρυνε για πνευματική δράση.

Όσοι τη γνώρισαν θυμούνται την επίμονη αγωνία της, ιδίως τα τελευταία χρόνια, να συμβάλλει στην προώθηση των θεοσοφικών ιδεών· αγωνία που εκδηλώθηκε έμπρακτα με τις μεγάλες δωρεές της στη θεοσοφική Εταιρεία.

Το Δ. Σ. και τα μέλη της θεοσοφικής Εταιρείας και ο ΙΑΙΣΟΣ, με ευγνωμοσύνη για τη γενναιόδωρη συμβολή της στην ενόδωση του θεοσοφικού έργου, εκφράζουν προς τους συγγενείς, της τα ειλικρινή και θερμά τους συλλυπητήρια.

Αποχαιρετούμε την αδελφή μας με τη βεβαιότητα ότι οι προσφορές της δεν θα πάνε χαμένες και με τη σκέψη μας να τη συνοδεύει ειρηνικά στους γαλήνιους πνευματικούς κόσμους προς τους οποίους προσέβλεπε η φωτεινή της ψυχή.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η Μίρκα Κωτσαριδής μας απέστειλε ένα χειμένο με τίτλο «γιατί τα Θεοσοφικά ιδεώδη ποτέ δεν αποθνήσκουν». Στο χειμένό της τονίζει ότι τα Θεοσοφικά ιδεώδη είναι αθάνατα και ότι η Θεοσοφία αποτελεί και απηχέι έκφραση της αλήθειας. Καταλήγει ότι, τα ιδεώδη αυτά, η αγάπη, η αλληλεγγύη, η αλληλοβοήθεια, ποτέ δεν αποθνήσκουν, εκφράζει τέλος την ευχή να διατηρούμε τη Θεοσοφική Εταιρεία Θεματοφύλακα αυτών των αξιών.

Ο Εμμαν. Τζωρτζιάκης από τα Σέληνια της Σαλαμίνας που διαμένει, μας απέστειλε μία μακρά επιστολή.

Αναφέρεται στους διδασκάλους του με ένα ξεφύλισμα συναισθηματικό. Ανυπολόγουμε τα ακόλουθα αξιόλογα: Αδέλφια μου, Εμείς οι Θεόσοφοι, οι εραστές της αλήθειας, οι μαθητές της επιστήμης του Πνεύματος... εκπέμπουμε τη στοργή και την αγάπη μας στον πλανήτη Γη. Εκπέμπουμε την αγάπη μας στο ηλιακό μας σύστημα, στον Γαλαξία μας, στο Σύμπαν. Εκπέμπουμε την αγάπη μας, την εργωμοσπύνη μας και την λατρεία μας στο Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος, τον Ύψιστο Κύριο του παντός, τον Ουράνιο Πατέρα μας... Είμεθα Θεοί εν δυνάμει... Σκοπός της ατομικής υπάρξεώς μας είναι να γίνουμε Θεοί εν ενεργεία... Αυτό δεν είναι ουτοπία, διότι και οι Διδάσκαλοί μας, προτού φθάσουν στο ύψος, στο μεγαλείο εις το οποίο έφτανται, ήσαν αμαρτωλοί όπως και εμείς...

«ΕΙ» ΚΑΙ «ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ» - ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ

Στο προηγούμενο τεύχος μας και στο άρθρο «ΕΙ» και «ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ» του Γ. Κουζουβίνου, παραλήφθηκε εκ παραδρομής η τελευταία πρόταση του χειμένου που έχει ως εξής:

«Το Σύμπαν έχει ανάγκη από συνειδήσεις»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1996

Είσοδος Ελευθέρα - ώρα 8 μ. μ.

Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ

- 4 Παρασκευή Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ, Π. Αναγνώστον: Ελευσίς και
Ελευσίνα Μυστήρια.
- 7 Δευτέρα ΜΠΑΛΒΑΤΣΚΥ, Α. Παπαδομυελάκη: Οι αρχές
της Θεοσοφίας.
- 10 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ, Γ. Σιβρής: Ένας σταθμός στην
πνευματική πορεία της στοάς ΑΠΟΛΛΩΝ.
- 11 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, Γ. Κολυβάς: Κρισναμούρτι.
- 14 Δευτέρα ΜΠΑΛΒΑΤΣΚΥ, Α. Παπαδομυελάκη: Το Τρί-
γωνο της Αυτογνωσίας: Νους, αρετή και πράξη.
- 15 Τρίτη ΠΛΙΟΣ, Θ. Καφετζόπουλος: Roger de Pins.
Επιστολές των Διδασκάλων II προφορμασία
της Παναγίας
- 17 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ, Χ. Καμαρωτάκης: Επιτεύγματα του
παρελθόντος και προοπτικές για το μέλλον.
- 18 Παρασκευή Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ, Π. Αναγνώστον: 21ος αιώνας και
εσωτερική παιδεία των ανθρώπων.
- 21 Δευτέρα ΜΠΑΛΒΑΤΣΚΥ, Αδαμ. Μοΐγιου: Το χάρισμα.
- 22 Τρίτη ΠΛΙΟΣ Αρτ. Λαλεχού: Η αρετή και η εμπειρία
της ψυχής
- 24 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ, Πλ. Κίμος: Επιλογές από τις Ον-
πανισιά των Ινδιών.
- 25 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, Γ. Κολυβάς: Κρισναμούρτι.
- 31 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ, Θ. Κατσιφής: Περί αυτογνωσίας.

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

- 1 Παρασκευή Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ, Μαρία Μελισσαροπούλου: Από τις ομιλίες Κωστή Μελισσαροπούλου: «Για μια πληρέστερη ζωή».
- 4 Δευτέρα ΜΠΙΛΑΒΑΤΣΚΥ, Α. Παπαδομιχελάκη: Η ανθρωπινή προσοπιζότητα.
- 5 Τρίτη ΠΑΙΟΣ, Θ. Καφετζόπουλος: Roger de Pins, Επιστολές των Διδασκάλων, Η γέννηση του Θείου βρέφους (Μέρος 1ον).
- 7 Πέμπτη ΛΠΟΛΛΩΝ, Γ. Σιβρής: Άγνωστα στοιχεία από τη ζωή και τη διδασκαλία ενός μύστου (Μέρος 1ον).
- 8 Παρασκευή ΛΑΚΥΩΝ, Γ. Κολυβάς: Κρισναμούρτι.
- 11 Δευτέρα ΜΠΙΛΑΒΑΤΣΚΥ, Α. Παπαδομιχελάκη: Μυστική Δοξασία (εργασία: Σπάντζα Ι. Η νύχτα του Σίμπαντος).
- 12 Τρίτη ΠΑΙΟΣ, Μιχ. Γρηγορίου: Η σχέση των τσάκρας με τα ψυχικά κέντρα.
- 14 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ, Ζ. Καλαμάρα: Περί συνειδήσεως.
- 15 Παρασκευή Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ, Π. Αναγνώστου: Χαρακτήρες του Εσωτερισμού.
- 18 Δευτέρα ΜΠΙΛΑΒΑΤΣΚΥ, Α. Παπαδομιχελάκη: Αυτογνωσία (θεωρία και πράξη).
- 19 Τρίτη ΠΑΙΟΣ, Θ. Καφετζόπουλος: Roger de Pins, επιστολές των διδασκάλων Η γέννηση του Θείου βρέφους (Μέρος 2ον).
- 21 Πέμπτη ΛΠΟΛΛΩΝ, Κρ. Ιωαννίδου: Περί Μυστικισμού.
- 22 Παρασκευή ΛΑΚΥΩΝ, Γ. Κολυβάς: Κρισναμούρτι.
- 25 Δευτέρα ΜΠΙΛΑΒΑΤΣΚΥ, Ευαγγ. Παπαδομιχελάκης: Θεόφραστος Παράξελος.
- 26 Τρίτη ΠΑΙΟΣ, Αρτ. Λαλεχού: Οι μηχανισμοί της πνευματικής καθάρσεως και φωτίσεως.
- 28 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ, Χ. Καμαροπάζης: Η απόκριση πλευρά εις τις εργασίες της στοάς.
- 29 Παρασκευή Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ, Π. Αναγνώστου: Σκοποί του εσωτερισμού και άνθρωπος.

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

- 2 Δευτέρα ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ, Ασπ. Παπαδομυελάκη: Μυστική Δοξασία (Εργασία: Στάντζα Ι).
- 3 Τρίτη ΠΛΙΟΣ, Θ. Καφετζόπουλος: Roger de Pins, Επιστολές των Διδασκάλων. Ο Ιησούς στην εφηβεία (Μέρος Ιον).
- 5 Πέμπτη ΛΠΟΛΛΩΝ, Γ. Σιβρής: Άγνωστα στοιχεία από τη ζωή και τη διδασκαλία ενός μύστου (Μέρος 2ον).
- 6 Παρασκευή ΛΑΚΥΩΝ, Γ. Κολυβάς: Κρισναμούρτι.
- 9 Δευτέρα ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ, Αθηνά Κατακαρού: Το Παραμύθι, ένα σύνολο ψυχικών συμβόλων.
- 10 Τρίτη ΠΛΙΟΣ, Γ. Ζαμπούρα: Το οδοιπορικό ενός θεοσόφου.
- 12 Πέμπτη ΑΡΤΗΜΙΣ, Χ. Καμαρωτάκης: Το μέγα έργο κατά τους σοφούς αλχημιστές.
- 13 Παρασκευή Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ, Αρτ. Λαλεχού: Γήινη και ουράνια μύηση.
- 16 Δευτέρα ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ, Α. Παπαδομυελάκη: Αυτογνωσία (Θεωρία και πράξη).
- 17 Τρίτη ΠΛΙΟΣ, Θ. Καφετζόπουλος: Roger de Pins. Επιστολές των Διδασκάλων. Ο Ιησούς στην εφηβεία (Μέρος 2ον).
- 19 Πέμπτη ΛΠΟΛΛΩΝ, Β. Καρκαντζός: Από τις διδασκαλίες των Σούφοι.
- 20 Παρασκευή, Κ. ΜΕΛ/ΛΟΣ, Χ. Μπάρακλης: Υποθήκαι πνευματική ζωής.

Ανακοινούται ότι: οι Στοές «Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΙΟΥΛΟΣ» και «ΛΑΚΥΩΝ» από τον μηνός Ιανουαρίου 1997 θα συνεδριάζουν κάθε Δευτέρα και η στοά «ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ», κάθε Τετάρτη.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΜΙΣΟΥ» Βορβορρεστίου 25, α' όροφος Κωδ. 106 71, είναι ανοιχτά κάθε μέρα από 10.30 - 1 εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμε όπως αποστέλλετε τις συνδρομές με ταχυδρομική επιταγή προς: Περιοδικόν "ΙΜΙΣΟΣ", ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25, 106 71, Αθήνα.
Επισης αποστέλλετε με ταχυδρομική επιταγή μόνον εις: Θεοδομική Εταιρεία, βορβορρεστίου 25, 106 71, Αθήνα.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΜΙΣΟΥ

Ζάζινθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κορζοφίνος
Αθήνα: Γ. Μοστάκης
Λάρισα: Ισ. Φελλός
Ναύπλιο: Χαρ. Μαράγκης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσύλης
Ρέθυμνο: Αντ. Βιστάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργιτής
Σύρος: Η. Ζωραφονίτης
Χάλκίδα: Δημ. Δημαράς
Χανιά: Εμμ. Νοδάρης
Κέρκυρα: Θεοφ. Παναγιώτου

Στοιχειοθεσία, Εκτύπωση & διανομή:

Τεποκίνηση Α. Αλεξοπούλου
Σόλωνος 36, Κολωνάκι Αθήνα 106 73
Τηλ. & Fax: 36 36 969 & 093/22 43 75

A. B. SINNET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΒΟΥΔΔΙΣΜΟΣ

Ο «Εσωτερικός Βουδδισμός» είναι από τα κλασικά έργα της εσωτερικής φιλολογίας. Τα κείμενα που περιέχει αποτελούν μία γενική, αλλά έγκυρη επισκόπηση της εσωτερικής δοξασίας και έχουν βασιστεί στις γνωστές επιστολές που έλαβε ο συγγραφέας από δύο Μύστες της Μεγάλης Λευκής Αδελφότητας.

Εκδόσεις ΥΔΡΑΝΟΣ, Σατωβριάνδου 29 (2ος όροφος),
Αθήνα ,104 31 - Τηλ. 52 43 822.

